

Usporedba investicija i investicijskih potencijala Požeško-slavonske i Istarske županije

Mjertan, Andrea

Master's thesis / Diplomski rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:603016>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-26**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
«Dr. Mijo Mirković»

ANDREA MJERTAN

**USPOREDBA INVESTICIJA I INVESTICIJSKIH POTENCIJALA
POŽEŠKO - SLAVONSKE I ISTARKE ŽUPANIJE**

Diplomski rad

Pula, 2020.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
«Dr. Mijo Mirković»

ANDREA MJERTAN

**USPOREDBA INVESTICIJA I INVESTICIJSKIH POTENCIJALA
POŽEŠKO - SLAVONSKE I ISTARSKJE ŽUPANIJE**

Diplomski rad

JMBAG: 0303057042, redoviti student

Studijski smjer: Financijski management

Predmet: Analiza investicija

Znanstveno područje: Područje društvenih znanosti

Znanstveno polje: Ekonomija

Mentor: doc. dr. sc. Dean Sinković, MBA

Pula, rujan 2020.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana, Andrea Mjertan, kandidatkinja za magistricu poslovne ekonomije, smjera Financijski management ovime izjavljujem da je ovaj Diplomski rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Diplomskog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, _____, 2020. godine

IZJAVA

o korištenju autorskog djela

Ja, Andrea Mjertan, dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile

u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj diplomski rad pod nazivom Usporedba investicija i investicijskih potencijala Požeško – slavonske i Istarske županije koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, _____ 2020. godine

Potpis

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. POJAM I KLASIFIKACIJA INVESTICIJA	2
2.1. Pojam investicija	2
2.2. Klasifikacija investicija	3
2.2.1. Bruto, neto i nove investicije	3
2.2.2. Gospodarske i negospodarske investicije	6
2.2.3. Financijske i realne investicije	7
3. OBILJEŽJA POŽEŠKO – SLAVONSKE I ISTARSKJE ŽUPANIJE	8
3.1. Investicijsko okružje Požeško – slavonske županije	8
3.2. Statistički podaci Požeško – slavonske županije	9
3.3. Najvažnije gospodarske grane u postotku BDP-a u Požeško – slavonskoj županiji	10
3.4. Investicijsko okružje Istarske županije	11
3.5. Statistički podaci Istarske županije	12
3.6. Najvažnije gospodarske grane u postotku BDP-a u Istarskoj županiji.....	13
4. USPOREDBA STRUKTURE INVESTICIJA U POŽEŠKO – SLAVONSKOJ I ISTARSKOJ ŽUPANIJU PREMA LOKACIJI INVESTICIJSKIH OBJEKATA I NAMJENI SUKLADNO DJELATNOSTIMA NKD-A 2007. U RAZDOBLJU OD 2011. DO 2013. GODINE	15
4.1. Usporedba strukture investicija u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji prema lokaciji investicijskih objekata i namjeni sukladno djelatnostima NKD-a 2007. u 2011. godini	15
4.2. Usporedba strukture investicija u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji prema lokaciji investicijskih objekata i namjeni sukladno djelatnostima NKD-a 2007. u 2012. godini.....	18
4.3. Usporedba strukture investicija u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji prema lokaciji investicijskih objekata i namjeni sukladno djelatnostima NKD-a 2007. u 2013. godini	20

5. USPOREDBA BRUTO INVESTICIJA U POŽEŠKO – SLAVONSKOJ I ISTARSKOJ ŽUPANIJI PREMA LOKACIJI INVESTICIJSKIH OBJEKATA I SJEDIŠTU INVESTITORA U RAZDOBLJU OD 2014. DO 2018. GODINE	23
5.1. Usporedba bruto investicija u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji prema lokaciji investicijskih objekata i sjedištu investitora 2014. godine	23
5.2. Usporedba bruto investicija u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji prema lokaciji investicijskih objekata i sjedištu investitora 2015. godine	27
5.3. Usporedba bruto investicija u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji prema lokaciji investicijskih objekata i sjedištu investitora 2016. godine	31
5.4. Usporedba bruto investicija u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji prema lokaciji investicijskih objekata i sjedištu investitora 2017. godine	35
5.5. Usporedba bruto investicija u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji prema lokaciji investicijskih objekata i sjedištu investitora 2018. godine	38
6. USPOREDBA POŽEŠKO – SLAVONSKE I ISTARSKOJ ŽUPANIJE PREMA ISKORIŠTENOSTI EUROPSKIH STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH FONDOVA (ESI) U RAZDOBOLJU OD 2017. DO 2019. GODINE	42
6.1. Iskorištenost ESI fondova u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija	43
6.2. Iskorištenost ESI fondova u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali	45
6.3. Iskorištenost ESI fondova u okviru Programa ruralnog razvoja	48
6.4. Iskorištenost ESI fondova u okviru Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo	50

7. NAJZNAČAJNIJI INVESTICIJSKI PROJEKTI FINANCIRANI IZ FONDOVA EUROPSKE UNIJE	54
7.1. Najznačajniji investicijski projekti u Požeško – slavonskoj županiji financirani iz fondova Europske unije	54
7.1.1. Zajedno do zdravlja - Opća županijska bolnica Požega	54
7.1.2. Požeške bolte	55
7.1.3. Poduzetnički inkubator Požega	56
7.2. Najznačajniji investicijski projekti u Istarskoj županiji financirani iz fondova Europske unije	57
7.2.1. Županijski centar za gospodarenje otpadom Kaštijun	57
7.2.2. Projekt Poreč	58
7.2.3. Opća bolnica Pula	59
8. POVEZANOST POŽEŠKO – SLAVONSKE I ISTARSKJE ŽUPANIJE – PRIMJERI SURADNJE	61
8.1. Povezivanje slavonskih i istarskih proizvođača	61
8.2. Suradnja Hrvatskih duhana d.d. i Tvornice duhana Rovinj u okviru British American Tobacco grupe	62
8.3. Primjer moguće suradnje poduzeća Spin Valis d.d. s istarskim brodogradilištem Tehnomont d.d.	63
8.4. Primjer moguće suradnje Destilerije Šimić i istarskih uzgajivača smokava	63
9. ZAKLJUČAK	64
LITERATURA	65
POPIS TABLICA I GRAFIKONA	68
SAŽETAK	71

1. UVOD

Ideju i motiv za pisanjem diplomskog rada diplomantica je pronašla u dugogodišnjoj želji za usporedbom i pronalaženjem povezanosti Požeško – slavonske županije u kojoj ima prebivalište te Istarske županije u kojoj boravi.

U diplomskom radu bit će analizirani i uspoređeni statistički podaci o investicijama i investicijskim potencijalima na području Požeško – slavonske i Istarske županije.

Nakon uvoda, slijedi poglavlje u kojemu će biti riječ o samom pojmu investicija te klasifikaciji investicija.

U sljedećem poglavlju bit će navedeni opći statistički podaci o navedenim županijama, njihovo investicijsko okružje te najvažnije gospodarske grane.

Nadalje, slijedi četvrta cjelina u kojoj će se analizirati i usporediti podaci o strukturi investicija prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. u razdoblju od 2011. do 2013. godine.

Peto poglavlje rezervirano je za usporedbu županija na temelju ostvarenih investicija prema lokaciji investicijskih objekata i sjedištu investitora u razdoblju od 2014. do 2018. godine.

Zatim slijedi cjelina u kojoj će se usporediti iskorištenost Europskih strukturnih i investicijskih projekata koje su Požeško – slavonska i Istarska županija ugovorile s Europskom unijom u razdoblju od 2017. do 2019. godine.

Sedmo poglavlje govori o najznačajnijim investicijskim projektima na području Požeško – slavonske i Istarske županije koji su financirani iz fondova Europske unije.

U osmom poglavlju bit će riječi o povezanosti županija na temelju već zaživjelih primjera suradnje te nekoliko mogućih primjera u budućnosti na prijedlog autorice.

I na kraju, u posljednjem poglavlju, iznosi se zaključak na temelju usporedbe analiziranih podataka o investicijama i potencijalima između Požeško – slavonske i Istarske županije te se iznosi vlastito mišljenje autorice.

2. POJAM I KLASIFIKACIJA INVESTICIJA

2.1. Pojam investicija

Investicije su veoma važan faktor društveno-ekonomskog razvoja svake privrede i društva. Investicija se može opisati kao ulaganje novčanih sredstava u sadašnjosti s ciljem ostvarivanja ekonomskih koristi, odnosno profita u budućnosti. Kako ulaganje ima važan cilj za razvoj zemlje u budućnosti te utječe na modernizaciju gospodarstva, ono je jedno od glavnih ciljeva gospodarske politike.

Sam pojam investicije može se definirati u užem i širem smislu. Kada se investicije definiraju u užem smislu, govori se s financijskog stajališta gdje se funkcija ulaganja svodi na ulaganje sredstava koja se koriste u procesu proizvodnje i poslovanja. Gospodarstvo tretira ulaganja kao troškove subjekata u svrhu akumuliranja kapitala, osiguravajući stvaranje novog kapitala i naknadu za amortizirana sredstva. S ove strane, glavna funkcija ulaganja je stvaranje prihoda. Drugim riječima, subjekti nacionalnog gospodarstva dio svog prihoda ulažu u razvoj gospodarstva tako da se isplati i vraća im se u povećanoj veličini. Investicije u širem smislu jesu ulaganje kapitala u sektore gospodarstva, znanstveni i tehnički sektor, infrastrukturne, socijalne i ekološke mjere, u razvoj proizvodnje i poduzetništva. Takve investicije su ulaganja u cilju ostvarivanja prihoda neovisno o tome radi li se o materijalnim, nematerijalnim ili novčanim sredstvima.

2.2. Klasifikacija investicija

2.2.1. Bruto, neto i nove investicije

Bruto investicije

Bruto investicije se mogu definirati kao onaj dio društvenog bruto proizvoda koji je u procesu društvene reprodukcije, odnosno u procesu njegove konačne raspodjele upotrijebljen za održavanje i zamjenu postojećih i izgradnju novih fiksnih fondova. Izvori financiranja bruto investicija jesu tekuća raspodjela nacionalnog dohotka i odgovarajući amortizacijski fondovi. Prema metodologiji OUN-a (Organizacija ujedinjenih nacija) koja je 1957. godine predložila i usvojila definiciju bruto investicija, investicijsko održavanje ne smatra se dijelom investicija, nego dijelom troškova proizvodnje. Prema ekonomskoj strukturi, bruto investicije jesu heterogena kategorija jer u sebi sadržavaju neto i nove investicije kao faktore proširene reprodukcije i dio amortizacije za zamjenu koji se može, ali ne mora, tretirati kao faktor čiste reprodukcije.

1

Bruto investicije prvenstveno su usmjerene na održavanje i širenje fiksnog kapitala što uključuje: kupnju, ažuriranje i popravak opreme, kupnju i popravak industrijskih objekata, kapitalnu izgradnju, modernizaciju proizvodnog procesa.

Također, bruto investicije su izvor povećanog obrtnog kapitala. Prije svega, riječ je o zalihama sirovina i materijala koji će biti potrebni u proširenju proizvodnje, primjerice, nakon otvaranja nove tvornice. Važna komponenta bruto investicija su sredstva utrošena na nabavu nematerijalne imovine: licenci i patenata, robnih marki, zemljišnih prava, kupnje softvera i softverskih proizvoda.

Nematerijalna imovina poduzeća uključuje i ljudski kapital, stoga se bruto investicije mogu usmjeriti na obuku osoblja i zdravstveno osiguranje. Takve investicije doprinose rastu ugleda tvrtke na tržištu i posredno utječu na vrijednost njegovih dionica. Izvori stvaranja ukupnih bruto investicija su: vlastita sredstva poduzeća u obliku amortizacije i investicijskih fondova, ulaganja vanjskih investitora, financijska (stjecanje vrijednosnih papira: dionice, obveznice, dionice itd.) i stvarna ulaganja u materijalnu i nematerijalnu

¹ D. Vojnić, *Investicije i društvena reprodukcija*, Ekonomski institut Zagreb, 1977., str. 12.

imovinu, krediti od banaka, leasing društava i mikro financijskih organizacija, subvencije iz državnog proračuna.²

Bruto investicije imaju takvu ekonomsku strukturu koja je određena odnosima amortizacije i neto-investicija. Ukoliko su kao izvor financiranja neke mase bruto investicija u većoj mjeri bila zastupana sredstva odgovarajućih amortizacijskih fondova, a u manjoj mjeri sredstva iz tekuće raspodjele nacionalnog dohotka, pritom je u ekonomskoj strukturi bruto-investicija prisutno veće učešće amortizacije od neto investicija i obrnuto. Bruto-investicija ne može imati negativne vrijednosti iz razloga što je određenu veličinu investicija u kontekstu bruto-investicija moguće uložiti ili ne uložiti, ali ih nije moguće negativno uložiti. Odnos između ukupnih bruto investicija i odgovarajućeg društvenog proizvoda u sklopu obračunskog ili promatranog razdoblja u teoriji privrednog rasta predstavlja stopu investicija.³

Neto investicije

Neto investicije se mogu definirati kao onaj dio nacionalnog dohotka koji je u procesu njegove konačne raspodjele upotrijebljen za izgradnju novih fiksnih fondova. Izvor financiranja neto investicija jest tekuća raspodjela nacionalnog dohotka. Neto investicije predstavljaju homogenu ekonomsku kategoriju što znači da se u cjelini mogu tretirati kao faktor akumulacije i proširene reprodukcije.⁴ Takve investicije jesu one koje izražavaju samo sredstva uložena u povećanje vrijednosti kapitalnih dobara, tj. odbijaju se troškovi obnove.⁵

Može se reći kako su neto investicije dio bruto investicija. One služe za proširenje proizvodnih kapaciteta poduzeća, ali i za povećanje kapitalnih sredstava, modernizaciju poslovanja, stjecanje patenata, koncesija, provođenje istraživanja. Kako bismo najlakše izračunali neto investiciju, izračunali bismo razliku između bruto investicije i amortizacije. Vrlo je važno znati procijeniti stanje u poduzeću, a za to nam može poslužiti stopa neto ulaganja. Ukoliko je vrijednost pozitivna, ukazuje na rast i

² <https://hr.recrutement-basicsystem.com/3980897-gross-and-net-investment> (pristupljeno 15.svibnja.2020.)

³ D. Vojnić, op.cit., str. 12.

⁴ ibidem, str. 13.

⁵ <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=27720> (pristupljeno 15.svibnja.2020.)

razvoj poduzeća. S druge strane, ako je vrijednost negativna, znači da se tvrtka nalazi u problemima, nema dovoljno sredstava za poslovanje i u velikom je riziku od bankrota. Također, postoji i mogućnost da je vrijednost nula što ukazuje na to da poduzeće posluje stabilno uz kontinuiranu proizvodnju.

Izvori neto ulaganja slični su bruto i podijeljeni su na vlastita sredstva, neto privatna ulaganja i pozajmljena sredstva banaka, leasing i mikro financijskih organizacija. Glavni unutarnji izvor je dobit od prodaje robe i usluga i dioničkog kapitala. Osim toga, unutarnji resursi uključuju dobit od prodaje nepotrebne, već amortizirane imovine. Neto ulaganje iz domaćih izvora pokazatelj je stabilnosti organizacije. To utječe na razinu povjerenja u poduzeće od strane trećih strana i kreditnih organizacija. ⁶

Nove investicije

Nove investicije ulaganja su stvaranje potpuno novih kapitalnih objekata. Nove investicije se mogu definirati kao onaj dio novog proizvoda koji je u procesu njegove konačne raspodjele upotrijebljen za izgradnju novih fiksnih fondova. Novi proizvod može se definirati kao onaj dio društvenog bruto proizvoda koji se u procesu njegove konačne raspodjele u cjelini može upotrijebiti za potrošnju, a da se pri tome u potpunosti sačuva vrijednost postojećih fiksnih fondova. ⁷

Izvori financiranja novih investicija jesu: tekuća raspodjela nacionalnog dohotka (za iznos neto investicija) i akumulativni dio amortizacije, odnosno višak amortizacije nad zamjenom. Nove investicije pripadaju homogenoj ekonomskoj kategoriji te predstavljaju faktor akumulacije i proširene reprodukcije. Kumulativ novih investicija daje bruto vrijednost fiksnih fondova. Nove investicije najbolji su indikator rasta ili pada proizvodnih kapaciteta u fiksnim fondovima. ⁸

⁶ <https://hr.recrutement-basicsystem.com/3980897-gross-and-net-investment>

⁷ D. Vojnić, op.cit., str. 13. – 14.

⁸ op.cit.

Nove investicije, u smislu privrednog rasta i proširene društvene reprodukcije, mogu biti pozitivne, negativne ili jednake nuli:⁹

1. kada su bruto investicije veće od zamjene, onda su nove investicije pozitivne
2. kada su bruto investicije jednake zamjeni, onda su nove investicije jednake nuli
3. kada su bruto investicije manje od zamjene, onda su nove investicije negativne.

2.2.2. Gospodarske i negospodarske investicije

Gospodarske investicije

Gospodarske investicije predstavljaju ulaganje koje dovodi do neposrednog povećanja proizvodnih potencijala gospodarstva. Imaju veliki značaj za povećanje produktivnosti rada te razvoj tehnologija. S obzirom na rast nacionalnog dohotka, gospodarske se investicije mogu podijeliti na demografske i ekonomske. Demografske investicije jesu dio neto investicija koji osigurava ravnomjeran rast dohotka s porastom broja stanovnika. Ta vrsta investicija ne dovodi do povećanja nacionalnog dohotka po stanovniku, nego je to uloga ekonomskih investicija koje predstavljaju višak neto investicija iznad demografskih investicija.

Negospodarske investicije

Negospodarske investicije predstavljaju ulaganje u sredstva za rad negospodarskih djelatnosti kao što su, primjerice, obrazovanje, kultura, zdravstvo te posebno utječu na obujam, kvalitetu i učinkovitost proizvodnje. To su investicije koje utječu na povećanje društvenog standarda, a samim time i na gospodarski razvoj.

⁹ op.cit.

2.2.3. Financijske i realne investicije

Financijske investicije

Financijske investicije su samo transfer financijskih sredstava između gospodarskih subjekata te se njima ne mijenja veličina nacionalnog bogatstva.¹⁰ Karakteristike financijskih investicija jesu:¹¹

1. visoka likvidnost,
2. djeljivost,
3. homogenost / zamjenjivost,
4. dokumentiranost.

Realne investicije

Realne investicije su vrijednost nacionalnog dohotka koja se utroši na opremu, zgrade ili zalihe. Dijele se na investicije u osnovna sredstva i investicije u obrtna sredstva.¹² Karakteristike realnih investicija jesu:¹³

1. nizak stupanj likvidnosti,
2. ograničena djeljivost,
3. upitna homogenost / zamjenjivost,
4. slaba dokumentiranost.

¹⁰ <https://proleksis.lzmk.hr/20638/> (pristupljeno 11.svibnja 2020.)

¹¹ <http://www.efos.unios.hr/investicije/wp-content/uploads/sites/111/2013/04/INVESTICIJE.pdf> (pristupljeno 11.svibnja 2020.)

¹² <https://proleksis.lzmk.hr/20638/> (pristupljeno 11.svibnja 2020.)

¹³ <http://www.efos.unios.hr/investicije/wp-content/uploads/sites/111/2013/04/INVESTICIJE.pdf> (pristupljeno 11.svibnja 2020.)

3. OBILJEŽJA POŽEŠKO – SLAVONSKE I ISTARSKJE ŽUPANIJE

3.1. Investicijsko okruŕje Poŕeško – slavonske ŕupanije

Poŕeško – slavonska ŕupanija nalazi se na istoku Hrvatske, a ĉine ju dvije glavne prostorne cjeline: Poŕeška kotlina i Pakračko – lipički kraj. ŕupanija se sastoji od pet gradova i pet općina. S aspekta gospodarstva i gospodarskog okruŕenja, kao najznaĉajnije grane ističu se poljoprivreda i preraĊivaĉka industrija. U preraĊivaĉkoj industriji do izraŕaja dolazi metalopreraĊivaĉka, drvopreraĊivaĉka te prehrambena industrija. Manje zastupljene grane u industriji jesu tekstilna industrija i proizvodnja nemetalnih proizvoda i elektriĉne opreme, no nikako nisu zanemarive. Poŕeško – slavonska ŕupanija povezana je s tridesetak zemalja iz Europe i svijeta u koje izvozi svoju robu. MeĊu najznaĉajnijim zemljama u koje se izvozi roba preraĊivaĉke industrije jesu zapadne zemlje kao Italija, Njemaĉka i Austrija, dok se proizvodi poljoprivrednog sektora izvoze u istoĉne zemlje, najĉešće u Bosnu i Hercegovinu te Srbiju. Poŕeško – slavonska ŕupanija obogaćena je prirodnim resursima i sirovinama, a poznata je i po tradicionalnoj poljoprivrednoj proizvodnji u kojoj se ističe više od 5.000 Obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i trgovaĉkih društava koji pruŕaju mogućnost i potencijale ulaganja na tim prostorima. TakoĊer, postoje i mogućnosti razvoja ruralnog turizma, a ŕupanija ima priliku postati brend vinske destinacije zbog najkvalitetnijih vinogorja na hrvatskom podruĉju. Veliki potencijal ŕupanije nalazi se i u poduzetniĉkim zonama na podruĉju Pakraca, Pleternice, Lipika i Kutjeva te u poduzetniĉkim inkubatorima na podruĉju Poŕege, Lipika, Pleternice i Pakraca koji pruŕaju svim poduzetnicima i obrtnicima poslovanje uz niske troškove te na jednom mjestu imaju mogućnost pronalaŕenja svih potrebnih informacija koje im pomaŕu kako za pokretanje, tako i za proširenje svog poslovanja. Izrazito dobru podršku u investiranju u Poŕeško – slavonskoj ŕupaniji dali su investitori iz drugih ŕupanija ili inozemstva na naĉin što su prepoznali razvojni potencijal ŕupanije te su 2018. godine povećali iznose svojih ulaganja za ĉak 2,4 puta u odnosu na prošlu godinu. Najznaĉajnija grana u koju su ulagali je preraĊivaĉka industrija. Vaŕno je istaknuti i kako u Poŕeško – slavonskoj ŕupaniji postoje brojne mogućnosti razvoja rekreacijskog, kulturnog, vjerskog i ruralnog turizma s obzirom na ĉinjenicu kako je ŕupanija prekrivena šumama od gotovo 45 % površine, termalnim izvorima, rijekama te bogatom kulturnom baštinom. U posljednjih

nekoliko godina Park prirode Papuk uvelike pridonosi razvoju turizma na području Požeško – slavonske županije, a to čini ulaganjem značajnih iznosa u turističku infrastrukturu i sadržaje.

3.2. Statistički podaci Požeško – slavonske županije

Tablica 1. Statistički podaci Požeško – slavonske županije

Pokazatelj	Vrijednost	Udio u RH u %
Površina u km ²	1.823	3,2
Broj stanovnika (2018.)	67.862	1,7
BDP (2016.) u tis. HRK	3.433.009	1,0
BDP (2016.) p/c u HRK	47.778	-
Prosječna mjesečna neto plaća (2017.) u HRK	5.210	-
Broj osiguranika HZMO (prosjeak 2018.)	19.177	1,3
Broj nezaposlenih (prosjeak 2018.)	2.873	1,9
Stopa nezaposlenosti (31. ožujak 2018.) u %	16,5	-
Prihodi poduzetnika (2018.) u tis. HRK	4.442.479	0,6
Dobit poduzetnika (2018.) u tis. HRK	216.695	0,5
Robni izvoz (2018.) u tis. HRK	1.023.193	0,9
Robni uvoz (2018.) u tis. HRK	751.259	0,4
FDI (1993. – 2018.) u mil. EUR	45	0,1

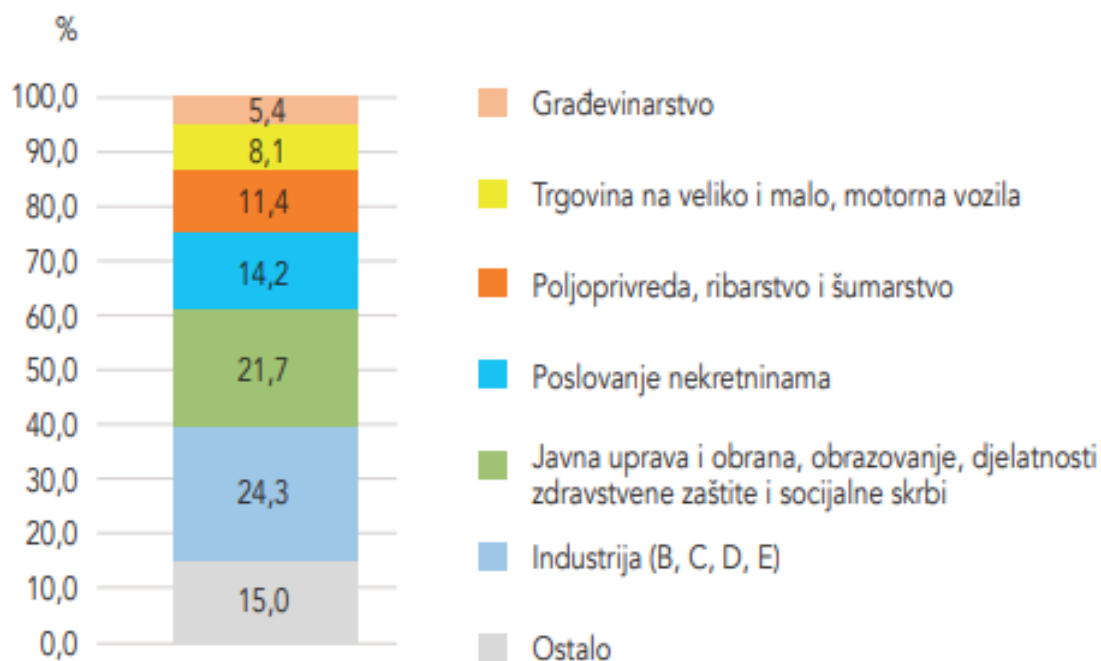
Izvor: izrada autorice prema <https://www.hgk.hr/documents/analiza-zupanija-2019-web5e1da0dbdae42.pdf> (pristupljeno 04.05.2020.)

Podaci u Tablici 1. prikazuju osnovne statističke podatke Požeško – slavonske županije. Površina iznosi 1,823 km² što je 3,2 % udjela površine Republike Hrvatske. Prema podacima iz 2018. godine, u Požeško – slavonskoj županiji živi oko 68.000 tisuća stanovnika s udjelom od 1,7 % ukupnog stanovništva. Bruto domaći proizvod u 2016. godini iznosio je oko 3,4 milijarde kuna što je tek 1 % ukupnog BDP-a Republike Hrvatske. Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenika Požeško – slavonske županije iznosi oko 5.200,00 kn. Oko 2.800 ljudi je nezaposleno prema podacima iz 2018. godine što je 1,9 % udjela od ukupnog broja nezaposlenih u Hrvatskoj, a stopa nezaposlenosti iznosi oko 16,5 %. Prihodi poduzetnika kreću se oko 4,4 milijarde kuna,

a dobit oko 216,7 milijuna kuna što je oko 0,5 % od ukupne dobiti poduzetnika na području Republike Hrvatske. Robni izvoz od 1 milijardu kuna s udjelom od 0,9 % veći je od robnog uvoza koji iznosi 751 milijun kuna s udjelom od samo 0,4 % ukupnog uvoza na području Hrvatske. U razdoblju od 1993. do 2018. godine iznos izravnih stranih ulaganja na području Požeško – slavonske županije bio je 45 milijuna eura što je činilo tek 0,1 % udjela ukupnog iznosa izravnih stranih ulaganja u Republiku Hrvatsku koji je iznosio nešto manje od 32 milijarde eura.

3.3. Najvažnije gospodarske grane u postotku BDP-a u Požeško – slavonskoj županiji

Grafikon 1. Najvažnije gospodarske grane u % BDP-a u Požeško – slavonskoj županiji 2016. godine

Izvor: izrada autorice prema <https://www.hgk.hr/documents/analiza-zupanija-2019-web5e1da0dbdae42.pdf> (pristupljeno 04.05.2020)

Grafikon 1. prikazuje postotne udjele najznačajnijih gospodarskih grana u postotku BDP-a u Požeško – slavonskoj županiji 2016. godine. Može se uočiti kako je najvažnija industrija koju čine rudarstvo, prerađivačka industrija, opskrba električnom energijom te opskrba vodom s postotnim udjelom od 24,3 % BDP-a. Nakon industrije, slijede djelatnosti javne uprave, obrazovanja te zdravstvene zaštite i socijalne skrbi s udjelom od 21,7 % BDP-a županije. Nadalje, s postotnim udjelom od 14,2 % BDP-a zauzela je djelatnost poslovanja nekretninama, a slijede je poljoprivreda, ribarstvo i šumarstvo s 11,4 % BDP-a županije. Manji udjeli od 10 % vidljivi su u djelatnostima trgovine na veliko i malo s 8,1 % BDP-a te građevinarstva s najmanjim udjelom od tek 5,4 % BDP-a Požeško – slavonske županije.

3.4. Investicijsko okružje Istarske županije

Istarska županija je najzapadnija županija u Republici Hrvatskoj. Čini ju 10 gradova i 31 općina. Noviji razvoj u gospodarstvu županije očituje se u značajnim ulaganjima na području turizma, trgovine, tehnologije te građevinskog sektora. Osim toga, gospodarstvo je pogodila i kriza, odnosno stečaj najvećeg brodogradilišta u Istri koji je izazvao brojne probleme i teškoće u pronalaženju potrebnih kadrova. U posljednjim godinama, najznačajnije investicije su bile u turizmu gdje se ističu ulaganja potrebna za izgradnju i opremanje smještajnih objekata, kako za turiste, tako i za sezonske radnike. Najznačajnije tvrtke koje su investirale u turizam nekoliko milijardi kuna jesu Valamar Riviera, Maistra te Arena Hospitality Group. Osim turističkog sektora, značajne investicije u Istarskoj županiji odnose se i na maloprodajne kapacitete, odnosno trgovačke centre. Kao specifična investicija ističe se greenfield investicija posebne vrijednosti koju je realizirala domaća istarska IT tvrtka Infobip koja je ujedno i najveća hrvatska IT tvrtka. Izgrađen je kampus na području Vodnjana koji je rezultirao sve većem i značajnijem razvoju IT sektora u županiji, a upravo je taj sektor obilježio najznačajnije investicije u Istri u novijem gospodarskom razvoju. Nadalje, važno je napomenuti i izgradnju Istarskog ipsilona koji se nalazi u posljednjoj fazi te predstavlja jednu od najvećih istarskih investicija. Za poticanje investicija i pružanje pomoći poduzetnicima u Istri zaslužne su 34 poduzetničke zone, a uspostavljena je i mreža poduzetničkih inkubatora. Uz stečaj brodogradilišta Uljanik koje je bilo svjetski lider, zaustavljena je gradnja velikih specijalnih brodova iako su proizvodnju nastavila dva manja brodogradilišta kako se ne bi u potpunosti zaustavila proizvodnja. Kao jedan od

aktualnih problema u Istarskoj županiji ističe se poteškoća u pronalaženju potrebnih kadrova domaćeg stanovništva u određenim sektorima. Time se sve više utječe na razvoj gospodarstva, što će za posljedicu imati i utjecaj na buduće odluke o investicijama koje će biti novi izazov gospodarstvu Istarske županije.

3.5. Statistički podaci Istarske županije

Tablica 2. Statistički podaci Istarske županije

Pokazatelj	Vrijednost	Udio u RH u %
Površina u km ²	2.813	5,0
Broj stanovnika (2018.)	208.765	5,1
BDP (2016.) u tis. HRK	22.115.676	6,3
BDP (2016.) p/c u HRK	106.313	-
Prosječna mjesečna neto plaća (2017.) u HRK	5.911	-
Broj osiguranika HZMO (prosjeak 2018.)	91.015	6,0
Broj nezaposlenih (prosjeak 2018.)	3.513	2,3
Stopa nezaposlenosti (31. ožujak 2018.)u %	4,9	-
Prihodi poduzetnika (2018.) u tis. HRK	34.818.488	4,6
Dobit poduzetnika (2018.) u tis. HRK	2.858.112	6,1
Robni izvoz (2018.) u tis. HRK	5.382.880	5,0
Robni uvoz (2018.) u tis. HRK	5.989.097	3,4
FDI (1993. – 2018.) u mil. EUR	1.699	5,5

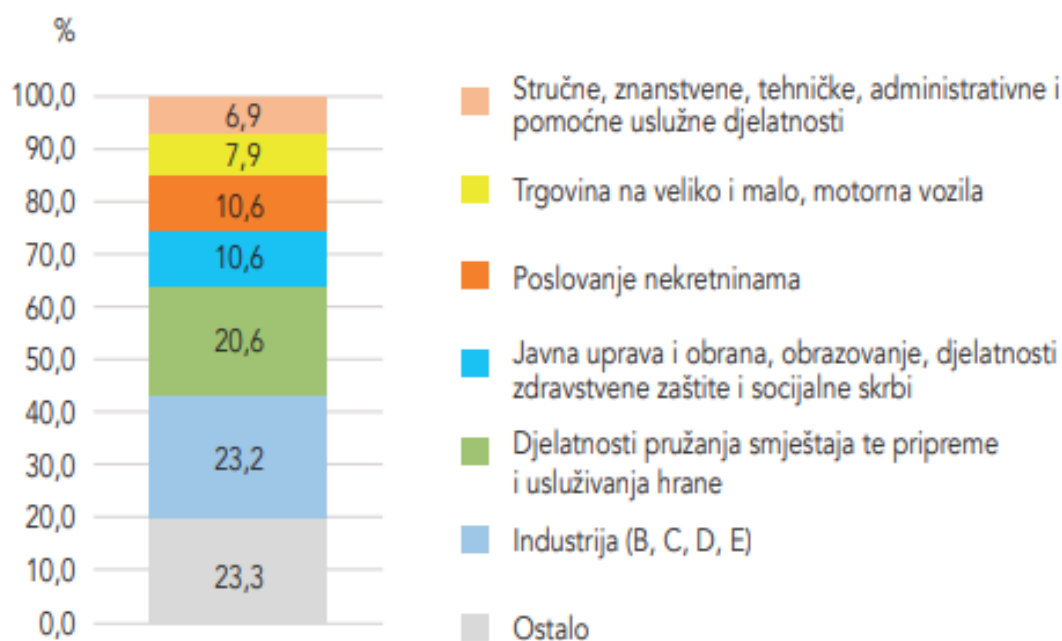
Izvor: izrada autorice prema <https://www.hgk.hr/documents/analiza-zupanija-2019-web5e1da0dbdae42.pdf> (pristupljeno 07.05.2020.)

Tablica 2. prikazuje osnovne statističke podatke Istarske županije. Površina županije iznosi 2.813 km² što je 5 % udjela od ukupne površine Republike Hrvatske. Istarsku županiju prema podacima iz 2018. godine naseljava oko 208.000 stanovnika s udjelom od 5,1 % ukupnog stanovništva Hrvatske. U 2016. godini bruto domaći proizvod u Istarskoj županiji iznosio je oko 22 milijarde kuna s udjelom od 6,3 % ukupnog BDP-a. Prosječna mjesečna neto plaća u 2017. godini iznosila je oko 5.900,00 kn. Broj nezaposlenih u županiji 2018. godine dosegao je brojku od oko 3.500 što je ukupno 2,3 % nezaposlenih u udjelu ukupnog nezaposlenog hrvatskog stanovništva, a stopa

nezaposlenosti iznosi 4,9 %. Prihodi poduzetnika u Istarskoj županiji u 2018. godini iznosili su oko 34,8 milijardi kuna s udjelom od 4,6 %, dok je dobit poduzetnika iznosila oko 2,8 milijardi kuna s udjelom od 6,1 % ukupne dobiti u Republici Hrvatskoj. Robni izvoz od 5,3 milijarde kuna i s udjelom od 5 % manji je za oko 600 milijuna kuna u odnosu na robni uvoz od 5,9 milijardi kuna s udjelom od 3,4 %. Iznos izravnih stranih investicija u Istarskoj županiji u razdoblju od 1993. do 2018. godine iznosio je oko 1,7 milijardi eura što je 5,5 % udjela u ukupnom iznosu izravnih stranih ulaganja u Republici Hrvatskoj koja su u navedenom razdoblju iznosila nešto manje od 32 milijarde eura.

3.6. Najvažnije gospodarske grane u postotku BDP-a u Istarskoj županiji

Grafikon 2. Najvažnije gospodarske grane u % BDP-a u Istarskoj županiji 2016. godine

Izvor: izrada autorice prema <https://www.hgk.hr/documents/analiza-zupanija-2019-web5e1da0dbdae42.pdf> (pristupljeno 07.05.2020.)

Grafikon 2. prikazuje strukturu najvažnijih gospodarskih grana i njihovih udjela u postotku BDP-a u Istarskoj županiji 2016. godine. Može se vidjeti kako je najznačajnija djelatnost industrija kojoj pripadaju rudarstvo, prerađivačka industrija te opskrba električnom energijom i vodom koja zauzima 23,2 % BDP-a županije. Nakon nje, slijedi djelatnost pružanja smještaja i pripreme hrane s postotnim udjelom od 20,6 % BDP-a. Djelatnosti javne uprave, obrazovanja i zdravstvene zaštite te djelatnost poslovanja nekretninama zauzimaju jednaki udio u BDP-u i to 10,6 %. Manje od 10 % imaju djelatnosti trgovine na veliko i malo sa 7,9 % BDP-a te stručne, znanstvene, tehničke i administrativne djelatnosti sa 6,9 % BDP-a Istarske županije.

4. USPOREDBA INVESTICIJA U POŽEŠKO – SLAVONSKOJ I ISTARSKOJ ŽUPANIJI PREMA LOKACIJI INVESTICIJSKIH OBJEKATA I NAMJENI SUKLADNO DJELATNOSTIMA NKD-A 2007. U RAZDOBLJU OD 2011. DO 2013. GODINE

4.1. Usporedba investicija u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji prema lokaciji investicijskih objekata i namjeni sukladno djelatnostima NKD-a 2007. u 2011. godini

Tablica 3. Ostvarene investicije u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema lokaciji investicijskih objekata i namjeni sukladno djelatnostima NKD-a 2007. 2011.godine u tisućama kuna

Djelatnost prema NKD-u	Ostvarene investicije u Požeško – slavonskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Požeško – slavonskoj županiji	Ostvarene investicije u Istarskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Istarskoj županiji
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	33 469	12,68 %	45 499	1,73 %
Prerađivačka industrija	29 773	11,28 %	347 614	13,22 %
Opskrba električnom energijom i vodom	41 621	15,77 %	312 173	11,87 %
Građevinarstvo	30 339	11,49 %	646 270	24,57 %
Trgovina na veliko i malo	57 679	21,85 %	229 438	8,72 %
Djelatnosti pružanja smještaja	225	0,09 %	650 279	24,72 %
Djelatnosti zdravstvene zaštite	14 889	5,64 %	14 702	0,56 %
Poslovanje nekretninama	6 705	2,54 %	67 560	2,57 %
Ostalo	49 233	18,66 %	316 552	12,04 %
Ukupno	263 933	100,00 %	2 630 087	100,00 %

Izvor: izrada autorice prema https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2013/SI-1507.pdf (pristupljeno 10.05.2020)

Prema podacima iz Tablice 3. može se uočiti kako su u 2011. godini ukupne investicije u dugotrajnu imovinu prema djelatnostima NKD-a 2007. u Požeško - slavonskoj županiji iznosile oko 263 milijuna kuna, a iste godine u Istarskoj županiji oko 2,6 milijardi kuna što je za 2,4 milijarde kuna više. U Požeško – slavonskoj županiji iznos investicija pozamašno je manji, a najveći dio usmjeren je na trgovinu na veliko i malo u iznosu od 57,6 milijuna kuna što čini 21,85 % udjela u ukupnim investicijama. Nakon toga, približno se uložilo i u opskrbu električnom energijom i vodom od oko 41,6 milijuna kuna s udjelom od 15,77 %. Treća najznačajnija djelatnost je poljoprivreda, ribarstvo i šumarstvo u koju je uloženo oko 33 milijuna kuna što čini 12,68 % ukupnih investicija. Nakon toga, slijede investicije u građevinarstvo u iznosu od oko 30 milijuna kuna s udjelom od 11,49 % te u prerađivačku industriju u iznosu od 29,7 milijuna kuna što čini udio od 11,28 %. Oko 14,8 milijuna kuna investiralo se u djelatnosti zdravstva s udjelom od 5,64 %, a nakon toga slijedi ulaganje u djelatnosti poslovanja nekretninama u iznosu od 6,7 milijuna kuna što čini udio od 2,54 %. Najmanji iznos investiran je u djelatnosti pružanja smještaja u iznosu od 225 tisuća kuna što čini udio od 0,09 % ukupnih investicija.

Od ukupnog iznosa, najveći udio u Istarskoj županiji investiran je u djelatnosti pružanja smještaja u iznosu od 650 milijuna kuna što je oko 25 % udjela ukupnih investicija, a zatim u građevinarstvo u iznosu od 646 milijuna kuna što je tek za 0,30 % manje udjela u odnosu na investicije u djelatnosti pružanja smještaja. Najmanji iznos investicija vidljiv je u djelatnostima zdravstvene zaštite od 14,7 milijuna kuna što je oko 0,56 % udjela ukupnih investicija. Dosta veliki iznos investicija usmjeren je i na prerađivačku industriju i opskrbu električnom energijom i vodom u iznosima većima od 300 milijuna kuna s udjelima od 11,87 % ukupnih investicija. Oko 229 milijuna kuna uloženo je u trgovinu na veliko i malo koja zauzima udio od 8,72 % investicija. Nešto manje sredstava uloženo je u poslovanje nekretninama u iznosu od približno 67,5 milijuna kuna s udjelom od 2,57 %, dok je najmanji dio investicija uloženi u poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo od oko 45 milijuna kuna što čini 1,73 % udjela.

U usporedbi investicija u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji najveća razlika je u djelatnostima pružanja smještaja gdje je u Istarskoj županiji investicija u navedenu djelatnost bila veća za 650 milijuna kuna. Razlika objašnjava i činjenicu kako pružanje smještaja u Istarskoj županiji čini čak 24,72 % ukupnih investicija jer je i sama županija turistički orijentirana te je značajno veći iznos u odnosu na Požeško – slavonsku županiju gdje ista djelatnost čini tek 0,09 % investicija. Sljedeća uočljiva razlika je u poljoprivredi gdje je u Požeško – slavonskoj županiji uloženo oko 33 milijuna kuna, a u Istarskoj županiji oko 45 milijuna kuna. Iako je u Istri uloženo više sredstava, uloženi iznos čini tek 1,73 % ukupnih investicija, dok u drugoj županiji čini 12,68 % investicija što znači da Požeško – slavonska županija ulaže više u poljoprivredu jer je i po obilježjima ruralno orijentirana županija. U djelatnostima zdravstva uočljiv je sličan iznos ulaganja u obje županije u iznosu od oko 14 milijuna kuna, ali razlika je u udjelima pa tako navedena djelatnost u Požeško – slavonskoj županiji čini 5,64 % ukupnih investicija, dok u Istarskoj čini 0,56 % što znači da se u Istri manje ulaže u navedenu djelatnost. Također se može primijetiti i kako se u Požeško – slavonskoj županiji dosta ulaže u trgovinu na veliko i malo koja čini 21,85 % investicija, dok u Istarskoj županiji ista djelatnost čini značajno manje, oko 8,72 %. S druge strane, slični udjeli u investicijama u objema županijama mogu se primijetiti kod prerađivačke industrije i opskrbe električnom energijom i vodom iako su iznosi ulaganja značajno veći u Istarskoj županiji. Sličan udio u ukupnim investicijama u obje županije uočava se u djelatnosti poslovanja nekretninama koja čini oko 2,50 % udjela iako je iznos investicija veći u Istarskoj županiji.

4.2. Usporedba investicija u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji prema lokaciji investicijskih objekata i namjeni sukladno djelatnostima NKD-a 2007. u 2012. godini

Tablica 4. Ostvarene investicije u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema lokaciji investicijskih objekata i namjeni sukladno djelatnostima NKD-a 2007. 2012. godine u tisućama kuna

Djelatnost prema NKD-u	Ostvarene investicije u Požeško – slavonskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Požeško – slavonskoj županiji	Ostvarene investicije u Istarskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Istarskoj županiji
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	41 466	15,41 %	55 968	2,36 %
Prerađivačka industrija	39047	14,51 %	303 369	12,81 %
Opskrba električnom energijom i vodom	44 673	16,60 %	420 530	17,76 %
Građevinarstvo	52 671	19,57 %	353 683	14,93 %
Trgovina na veliko i malo	26 905	10,00 %	118 924	5,02 %
Djelatnosti pružanja smještaja	1 841	0,68 %	751 403	31,73 %
Djelatnosti zdravstvene zaštite	15 896	5,91 %	24 912	1,05 %
Poslovanje nekretninama	7 222	2,68 %	77 468	3,27 %
Ostalo	39 360	14,64 %	262 202	11,07 %
Ukupno	269 081	100,00 %	2 368 459	100,00 %

Izvor: izrada autorice prema https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2014/SI-1531.pdf (pristupljeno 10.05.2020)

Prema podacima iz Tablice 4. može se vidjeti kako je u 2012. godini u Požeško – slavonskoj županiji ukupan iznos ostvarenih investicija u dugotrajnu imovinu prema djelatnostima NKD-a 2007. bio oko 269 milijuna kuna, dok je u Istarskoj županiji bio oko 2,3 milijarde kuna što je za oko 2,1 milijardu kuna više u odnosu na Požeško – slavonsku županiju. Najveći dio u Požeško – slavonskoj županiji investiran je u građevinarstvo od oko 52,6 milijuna kuna što čini 19,57 % udjela u ukupnim

investicijama, a zatim 44,6 milijuna investirano je u opskrbu električnom energijom i vodom te čini 16,60 % udjela. Zatim slijede investicije u poljoprivredu, ribarstvo i šumarstvo u iznosu od oko 41 milijun kuna s 15,41 % udjela, a iznos od 39 milijuna kuna uloženo je u prerađivačku industriju te čini 14,51 %. Oko 26,9 milijuna kuna uloženo je u trgovinu na veliko i malo što je u ukupnim investicijama zauzelo udio od 10,00 %. U zdravstvene djelatnosti investiran je iznos od 15,8 milijuna kuna što čini udio od 5,91 % ukupnih investicija, dok je gotovo duplo manji iznos od 7 milijuna kuna uloženo u poslovanje nekretninama te zauzeo udio od 2,68 % ukupnih investicija. Najmanji dio investiran je u djelatnosti pružanja smještaja u iznosu od 1,8 milijuna kuna s tek 0,68 % udjela.

U Istarskoj županiji kao turističkom području, vidljivo je kako je najveći iznos ulaganja zabilježen u djelatnostima pružanja smještaja od 751 milijun kuna te čini 31,73 % udjela u ukupnim investicijama. Zatim, 420,5 milijuna kuna uloženo je u opskrbu električnom energijom i vodom s udjelom od 17,76 %, a više od 300 milijuna kuna uloženo je u građevinarstvo s udjelom od 14,93 % i prerađivačku industriju koja čini 12,81 %. Trgovina na veliko i malo čini 5,02 % ukupnih investicija u Istarskoj županiji te je u navedenu djelatnost uloženo 118,9 milijuna kuna. U poslovanje nekretninama investirano je 77 milijuna kuna što čini udio od 3,27 % ukupnih investicija. Nakon toga, slijedi djelatnost poljoprivrede, ribarstva i šumarstva u koju je uloženo 55,9 milijuna kuna s udjelom od 2,36 %. Najmanji iznos investiran je u zdravstvene djelatnosti od 24,9 milijuna kuna što čini tek 1,05 % ukupnih investicija.

Na temelju tablice može se usporediti iznos investicija u objema županijama. Primjećuje se kako je najznačajnija razlika u iznosima investiranim u djelatnost pružanja smještaja koji je u Istarskoj županiji veći za oko 749 milijuna kuna te čini najveći udio u ukupnim investicijama, dok u Požeško – slavonskoj županiji čini najmanji udio, odnosno niti 1,00 %. Uočljiva razlika je i u djelatnosti poljoprivrede, ribarstva i šumarstva gdje navedena djelatnost u Požeško – slavonskoj županiji čini čak 13 % više udjela u ukupnim investicijama u odnosu na Istarsku županiju u kojoj djelatnost čini tek 2,36 % iako je u Istri uloženo veći iznos pa se može zaključiti kako Požeško – slavonska županija više ulaže u poljoprivredu, nego Istarska županija. Vidljivo je kako djelatnosti poput građevinarstva, trgovine na veliko i malo i zdravstva čine veći udio u Požeško – slavonskoj županiji za otprilike 5 % u odnosu na Istarsku županiju iako je u

Istri uloženo znatno više milijuna kuna u navedene djelatnosti. S druge strane, ukoliko se usporedi prerađivačka industrija, opskrba električnom energijom i vodom te poslovanje nekretninama, može se primijetiti kako su udjeli u ukupnim investicijama u obje županije slični iako se u Požeško – slavonskoj županiji uložilo dosta manje novca u navedene djelatnosti.

4.3. Usporedba investicija u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji prema lokaciji investicijskih objekata i namjeni sukladno djelatnostima NKD-a 2007. u 2013. godini

Tablica 5. Ostvarene investicije u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema lokaciji investicijskih objekata i namjeni sukladno djelatnostima NKD-a 2007. 2013. godine u tisućama kuna

Djelatnost prema NKD-u	Ostvarene investicije u Požeško – slavonskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Požeško – slavonskoj županiji	Ostvarene investicije u Istarskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Istarskoj Županiji
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	29 545	8,50 %	47 456	1,53 %
Prerađivačka industrija	91 388	26,29 %	380 241	12,30 %
Opskrba električnom energijom i vodom	62 010	17,84 %	526 606	17,03 %
Građevinarstvo	54 807	15,76 %	428 024	13,84 %
Trgovina na veliko i malo	8 922	2,57 %	110 631	3,58 %
Djelatnosti pružanja smještaja	706	0,20 %	751 429	24,30 %
Djelatnosti zdravstvene zaštite	24 933	7,17 %	12 690	0,41 %
Poslovanje nekretninama	8 757	2,52 %	109 146	3,53 %
Ostalo	66 590	19,15 %	725 790	23,48 %
Ukupno	347 658	100,00 %	3 092 013	100,00 %

Izvor: izrada autorice prema https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2015/SI-1554.pdf (pristupljeno 10.05.2020.)

Na temelju podataka iz Tablice 5. vidljivo je kako je, kao i u prethodne dvije promatrane godine, značajna razlika u iznosima ostvarenih investicija u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji. Razlika je približno 2,7 milijarde kuna. U Požeško – slavonskoj županiji od ukupnog iznosa od 347,6 milijuna kuna najveći dio uložen je u prerađivačku industriju s 91,3 milijuna kuna što čini udio od 26,29 % ukupnih investicija, a zatim u opskrbu električnom energijom i vodom sa 62 milijuna kuna što čini 17,84 % udjela. Nakon toga, slijedi ulaganje u građevinarstvo u iznosu od 54,8 milijuna kuna što je 15,76 % investicija. Oko 8,50 % ukupnih investicija odlazi na poljoprivredu u koju je uloženo oko 29,5 milijuna kuna. U djelatnost zdravstva uloženo je 24,9 milijuna kuna što čini ukupno 7,17 % investicija. Slični iznosi uloženi su u trgovinu na veliko i malo od 8,9 milijuna kuna te u poslovanje nekretninama od 8,7 milijuna kuna te time djelatnosti zauzimaju nešto više od 2,50 % ukupnih investicija. Najmanji iznos investicije vidljiv je u djelatnosti pružanja smještaja u koju je uloženo tek 706 tisuća kuna i time čini tek 0,20 % ukupnih investicija.

U Istarskoj županiji i dalje se kao najznačajnija djelatnost uočava pružanje smještaja u koju je uloženo 751 milijun kuna te čini 24,30 % ukupnih investicija. Nadalje slijede investicije u opskrbu električnom energijom u iznosu od 526,6 milijuna kuna s udjelom od 17,03 %, u građevinarstvo u iznosu od 428 milijuna kuna s udjelom od 13,84 % te u prerađivačku industriju s udjelom od 12,30 % ukupnih investicija. Iznosi od oko 110 milijuna kuna investirani su u djelatnosti trgovine na veliko i malo koja zauzima udio od 3,58 % te u poslovanje nekretninama koje zauzima 3,53 % investicija. U djelatnost poljoprivrede, ribarstva i šumarstva uloženo je oko 47 milijuna kuna čime djelatnost zauzima udio od samo 1,53 %. Najmanje uloženi sredstva uočljivo je u djelatnosti zdravstva u iznosu od 12,6 milijuna kuna čime je zauzela najmanji udio od samo 0,41 % investicija.

I 2013. godine najznačajnija razlika između dviju županija jest u investicijama u djelatnosti pružanja smještaja koje u Istarskoj županiji čine najznačajniju djelatnost i najveći udio od 24,30 % ukupnih investicija, dok u Požeško – slavonskoj čine najmanje značajnu djelatnost te udio od 0,20 % investicija. Značajne razlike su i u investicijama u poljoprivredu gdje u Požeško – slavonskoj županiji, iako je uloženo manje milijuna kuna, čini udio od 8,50 % što znači da se određeni iznos ulaže u razvoj navedene djelatnosti, dok je udio u Istarskoj županiji značajno manji od samo 1,53 % iako je

uloženo više sredstava. Također, slična situacija je i kod prerađivačke industrije gdje je u Istarskoj županiji uloženo više sredstava, no udio u investicijama je vidljivo manji, dok je u Požeško – slavonskoj županiji uloženo manje, no djelatnost je značajnija jer čini 14 % više udjela u odnosu na Istru. Jedina djelatnost u koju je uloženo više sredstava u Požeško – slavonskoj županiji jest zdravstvo, ali ono čini i veći udio investicija u županiji, dok je u Istarskoj županiji udio zanemariv. U djelatnostima kao što su opskrba električnom energijom i vodom, građevinarstvo, trgovina na veliko i malo te poslovanje nekretninama, u Istarskoj je županiji uloženo znatno više sredstava, nego u Požeško – slavonskoj županiji, no s obzirom da u obje županije navedene djelatnosti čine podjednak udio u ukupnim investicijama, može se zaključiti da županije podjednako ulažu u te djelatnosti.

Na temelju navedenih podataka o ostvarenim investicijama na području Požeško – slavonske i Istarske županije u razdoblju od 2011. do 2013. godine može se zaključiti kako se ukupan iznos investicija u objema županijama s godinama povećava. Najznačajnije povećanje bilo je u 2013. godini kada se iznos investicija u Požeško – slavonskoj županiji povećao s 269 na 347 milijuna kuna što je za 22 % više, a u Istarskoj županiji iznos se povećao s 2,3 na 3 milijarde kuna što je za 23 % više. U promatranom razdoblju u Požeško – slavonskoj županiji iznos investicija povećao se u većini djelatnosti, a među najznačajnijima je porast investicija u prerađivačkoj industriji s 29 na 91 milijun kuna, u opskrbi električnom energijom i vodom s 41 na 62 milijuna kuna te u građevinarstvu s 30 na 54 milijuna kuna. S druge strane, uočljiv je i pad investicija u pojedinim djelatnostima, a to je pad u poljoprivredi s 33 na 29 milijuna kuna te u trgovini na veliko i malo gdje je iznos investicija smanjen s 57 na svega 8 milijuna kuna. S druge strane, u Istarskoj županiji najveće povećanje ostvarenih investicija uočeno je u opskrbi električnom energijom i vodom s 312 na 526 milijuna kuna te u djelatnostima pružanja smještaja gdje su se investicije povećale sa 650 na 751 milijun kuna. Također, zabilježena su i smanjenja investicija u pojedinim djelatnostima, a najznačajnija smanjenja jesu u građevinarstvu sa 646 na 428 milijuna kuna te u trgovini na veliko i malo s 229 na 110 milijuna kuna. Vidljivo je kako se dosta razlikuju iznosi investicija po djelatnostima među županijama, ali ono što je slično i što ih povezuje na neki način jest porast ukupnog iznosa investicija u objema županijama.

5. USPOREDBA BRUTO INVESTICIJA U POŽEŠKO – SLAVONSKOJ I ISTARSKOJ ŽUPANIJI PREMA LOKACIJI INVESTICIJSKIH OBJEKATA I SJEDIŠTU INVESTITORA U RAZDOBLJU OD 2014. DO 2018. GODINE

5.1. Usporedba bruto investicija u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji prema lokaciji investicijskih objekata i sjedištu investitora 2014. godine

Tablica 6. Bruto investicije u Požeško – slavonskoj županiji i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema lokaciji investicijskih objekata i vrstama imovine 2014. godine u tisućama kuna

Bruto investicije prema lokaciji investicijskih objekata				
Investicije u novu dugotrajnu imovinu				
Vrsta imovine	Bruto investicije u Požeško – slavonskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Požeško – slavonskoj županiji	Bruto investicije u Istarskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Istarskoj županiji
građevinski objekti, prostori i građevine	152 006	49,94 %	1 728 442	64,91 %
postrojenja i oprema s montažom	102 165	33,57 %	708 212	26,60 %
transportna imovina	19 246	6,32 %	101 902	3,83 %
biološka imovina	20 420	6,71 %	33 896	1,27 %
intelektualna imovina	3 332	1,09 %	29 185	1,10 %
ostala imovina	7 187	2,37 %	61 121	2,29 %
Ukupno	304 356	100,00 %	2 662 758	100,00 %
Investicije u rabljenu dugotrajnu imovinu				
ukupno	64 558	100,00 %	219 536	100,00 %

Izvor: izrada autorice prema https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2015/12-02-01_01_2015.htm (pristupljeno 10.05.2020.)

Iz Tablice 6. se može vidjeti ukupan broj bruto investicija u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji u novu i rabljenu dugotrajnu imovinu prema lokaciji investicijskih objekata i vrstama imovine u 2014. godini. Vidi se kako je u Požeško – slavonskoj županiji većina investicija prema lokaciji investicijskih objekata usmjerena na ulaganje u novu dugotrajnu imovinu, dok je manji udio investicija zabilježen u rabljenoj dugotrajnoj imovini. Od ukupno nešto više od 304 milijuna kuna uloženih u novu dugotrajnu imovinu, najveći dio investiran je u građevinske objekte, prostore i građevine u iznosu od oko 152 milijuna kuna što čini gotovo 50 % investicija u kategoriji nove dugotrajne imovine te u postrojenja i opremu u iznosu od oko 102 milijuna kuna s udjelom od 33,57 % ukupnih investicija u novu dugotrajnu imovinu. Značajno manji iznosi uloženi su u transport u iznosu od oko 19 milijuna kuna što čini udio od 6,32 % te u biološku imovinu u iznosu od oko 20 milijuna kuna što čini udio od 6,71 %. Također, može se uočiti kako se najmanji dio ulaganja odnosi na intelektualnu imovinu gdje je ulaganje nešto više od 3 milijuna kuna što čini oko 1,00 % ukupnih investicija u novu dugotrajnu imovinu. Kada je riječ o investicijama u rabljenu dugotrajnu imovinu, može se primijetiti iznos od oko 64,5 milijuna kuna što je značajno manje od ulaganja u novu imovinu.

S druge strane, u Istarskoj županiji, ukupne bruto investicije u novu dugotrajnu imovinu prema lokaciji investicijskih objekata iznosile su oko 2,6 milijardi kuna. Najveći dio investicija usmjeren je na građevinske objekte i prostore u iznosu od približno 1,7 milijardi kuna što je gotovo 65 % ukupnih investicija u novu dugotrajnu imovinu, a zatim slijede investicije od 708 milijuna kuna koje su uložene u postrojenja i opremu te čine udio od 26,60 % ukupnih investicija u novu dugotrajnu imovinu. Manji dio uložen je u transportnu imovinu u iznosu od 101,9 milijuna kuna s udjelom od 3,83 %, u biološku imovinu u iznosu od 33,8 milijuna kuna s udjelom od 1,27 % te u intelektualnu imovinu za koju je izdvojeno svega 29 milijuna kuna te čini najmanji udio od 1,10 % ukupnih investicija u novu dugotrajnu imovinu. Značajno manji iznos usmjeren je na investicije u rabljenu dugotrajnu imovinu te iznosi oko 219,5 milijuna kuna.

Tablica 7. Bruto investicije u Požeško – slavonskoj županiji i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema sjedištu investitora 2014. godine u tisućama kuna

Brutoinvesticije prema sjedištu investitora				
	Bruto investicije u Požeško – slavonskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Požeško – slavonskoj županiji	Bruto investicije u Istarskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Istarskoj županiji
u novu dugotrajnu imovinu	201 245	76,72 %	2 068 830	92,50 %
u rabljenu dugotrajnu imovinu	61 049	23,28 %	167 756	7,50 %
ukupno	262 294	100,00 %	2 236 586	100,00 %

Izvor: izrada autorice prema https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2015/12-02-01_01_2015.htm (pristupljeno 10.05.2020.)

Iz Tablice 7. vidljivo je kako ukupne investicije u Požeško – slavonskoj županiji u novu i rabljenu dugotrajnu imovinu prema sjedištu investitora u 2014. godini iznose nešto više od 262 milijuna kuna što je dosta manje za razliku od investicija prema lokaciji investicijskih objekata koje iznose više od 368 milijuna kuna. Prema tome se može zaključiti kako je u Požeško – slavonskoj županiji bilo više vanjskih ulagača koji su ulagali na području same županije, za razliku od požeških investitora koji su manje ulagali u svojoj i izvan svoje županije. Veći dio investicija prema sjedištu investitora također je usmjeren na novu dugotrajnu imovinu gdje je uloženo oko 201 milijun kuna odnosno 76,72 %, dok je oko 61 milijun kuna uloženo u rabljenu dugotrajnu imovinu što čini udio od 23,28 %.

U bruto investicijama u Istarskoj županiji može se primijetiti kako je iznos ukupnih investicija prema sjedištu investitora manji za nešto više od 400 milijuna kuna od ukupnih investicija prema lokaciji investicijskih objekata što znači da je u 2014. godini u Istarskoj županiji, uz domaće investitore iz županije, bilo više stranih, vanjskih ulagača iz drugih područja koji su ulagali u Istru, ali značajan je i broj domaćih ulagača iz Istarske županije koji su ulagali, kako u svojoj, tako i izvan svoje županije. Od ukupno 2,2 milijarde kuna najveći dio od čak 92 % uloženo je u novu dugotrajnu imovinu, dok je ostatak uloženo u rabljenu dugotrajnu imovinu.

Na temelju podataka iz 2014. godine o bruto investicijama u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji može se zaključiti kako su iznosi investicija i prema lokaciji investicijskih objekata i sjedištu investitora značajniji i veći u Istarskoj, nego u Požeško – slavonskoj županiji. Prema lokaciji objekata na području Istarske županije investirano je u dugotrajnu imovinu oko 2,3 milijarde kuna više u odnosu na Požeško – slavonsku županiju što je iznosilo 2,6 milijardi kuna te prema sjedištu investitora oko 2 milijarde kuna više sredstava što je iznosilo 2,2 milijarde kuna u odnosu na Požeško – slavonsku županiju u koju je uloženo 304 milijuna kuna, odnosno 262 milijuna kuna. Ono što se može primijetiti kao sličnost između uspoređenih županija jest to da je na području obje županije uložena većina sredstava u novu dugotrajnu imovinu, dok je manje značajan dio uložen u rabljenu imovinu. Također ono što se uočava jest da se od dugotrajne imovine najviše ulagalo u građevinske objekte koji su u obje županije činili između 50 % i 65 % ukupnih investicija te postrojenja i opremu s udjelima od 25 % do 35 % ukupnih investicija u novu dugotrajnu imovinu, dok je manje značajno investirano u transport, biološku i intelektualnu imovinu koje su također imale slične udjele u obje županije iako se primjećuje da za oko 3 do 5 % transport i biološka imovina imaju značajnije udjele u ukupnim investicijama u Požeško – slavonskoj županiji.

5.2. Usporedba bruto investicija u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji prema lokaciji investicijskih objekata i sjedištu investitora 2015. godine

Tablica 8. Bruto investicije u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema lokaciji investicijskih objekata i vrstama imovine 2015. godine u tisućama kuna

Bruto investicije prema lokaciji investicijskih objekata				
Investicije u novu dugotrajnu imovinu				
Vrsta imovine	Bruto investicije u Požeško – slavonskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Požeško – slavonskoj županiji	Bruto investicije u Istarskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Istarskoj županiji
građevinski objekti, prostori i građevine	138 410	36,95 %	1 542 745	63,36 %
postrojenja i oprema s montažom	186 733	49,85 %	651 711	26,76 %
transportna imovina	22 907	6,12 %	103 578	4,25 %
biološka imovina	21 021	5,61 %	35 809	1,47 %
intelektualna imovina	3 672	0,98 %	25 300	1,04 %
ostala imovina	1 821	0,49 %	75 830	3,12 %
Ukupno	374 564	100,00 %	2 434 973	100,00 %
Investicije u rabljenu dugotrajnu imovinu				
Ukupno	73 498	100,00 %	157 249	100,00 %

Izvor: izrada autorice prema https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2016/12-02-01_01_2016.htm (pristupljeno 10.05.2020.)

Tablica 8. prikazuje bruto investicije na području Požeško – slavonske i Istarske županije u novu i rabljenu dugotrajnu imovinu prema lokaciji investicijskih objekata u 2015. godini. Primjećuje se kako je u Požeško – slavonskoj županiji porastao iznos investicija i u novu i u rabljenu dugotrajnu imovinu u odnosu na 2014. godinu. Investicije u novu dugotrajnu imovinu prema lokaciji investicijskih objekata porasle su za više od 20 % te iznose oko 374,5 milijuna kuna. Može se primijetiti kako je većina

investicija zastupljena u građevinskim objektima u iznosu nešto većem od 138 milijuna kuna što čini udio od 36,95 % te postrojenjima i opremi od 186,7 milijuna kuna s udjelom od 49,85 % ukupnih investicija u novu dugotrajnu imovinu. Uočava se sličan iznos ulaganja u transportnu i biološku imovinu od 23 milijuna kuna, odnosno 21 milijun kuna koji čine dosta manji udio od 6,12 %, odnosno 5,61 %. Najmanji udio investicija u novu dugotrajnu imovinu usmjeren je na intelektualnu imovinu te iznosi 3,6 milijuna kuna te čini 0,98 % ukupnih investicija. Što se tiče investicija u rabljenu dugotrajnu imovinu, može se primijetiti kako su se i one povećale u odnosu na 2014. godinu i to za oko 14 % te iznose 73,5 milijuna kuna u 2015. godini.

U Istarskoj županiji, ukupan iznos ulaganja u novu dugotrajnu imovinu je za 10 % manji u odnosu na 2014. godinu iako je dosta visok te iznosi oko 2,4 milijarde kuna. Od ukupnog iznosa, najveći dio i to čak nešto više od 1,5 milijardi kuna uložen je u građevinske objekte koji čine 63,36 % ukupnih investicija u novu dugotrajnu imovinu, dok je 651 milijun kuna uložen u postrojenja i opremu s udjelom od 26,76 %. Može se primijetiti kako je povećan iznos investicija u transportnu i biološku imovinu za oko 2 milijuna kuna u odnosu na prethodnu godinu. S druge strane, iznos ulaganja u intelektualnu imovinu se smanjio u odnosu na 2015. godinu i to za 14 % te je uloženo 25 milijuna kuna čime one i dalje iznose najmanji postotak investicija od tek 1,04 %. Kod investicija u rabljenu dugotrajnu imovinu zanemariv je iznos ukoliko usporedimo s investicijama u novu dugotrajnu imovinu, iako je iznos od 157 milijuna kuna znatno manji od prethodne godine kada je iznosio čak 62 milijuna kuna više.

Tablica 9. Bruto investicije u Požeško – slavonskoj županiji i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema sjedištu investitora 2015. godine u tisućama kuna

Bruto investicije prema sjedištu investitora				
	Bruto investicije u Požeško – slavonskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Požeško – slavonskoj županiji	Bruto investicije u Istarskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Istarskoj županiji
u novu dugotrajnu imovinu	276 503	82,58 %	1 723 175	91,26 %
u rabljenu dugotrajnu imovinu	58 337	17,42 %	165 036	8,74 %
ukupno	334 840	100,00 %	1 888 211	100,00 %

Izvor: izrada autorice prema https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2016/12-02-01_01_2016.htm (pristupljeno 10.05.2020.)

Tablica 9. prikazuje bruto investicije u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji u novu i rabljenu dugotrajnu imovinu prema sjedištu investitora u 2015. godini. U Požeško – slavonskoj županiji vidi se povećanje ukupnih investicija u odnosu na prethodnu godinu za oko 27 % te iznose gotovo 335 milijuna kuna. Primjećuje se kako se, kao i 2014. godine, veliki dio ulaganja odnosi na novu dugotrajnu imovinu, dok je manji dio od svega 58 milijuna kuna uložen u rabljenu dugotrajnu imovinu.

U bruto investicijama Istarske županije primjećuje se znatno manji iznos investicija za razliku od prethodne godine te se uočava smanjenje za čak 16 %. Od ukupnih 1,8 milijardi kuna najveći udio uložen je u novu dugotrajnu imovinu u iznosu od 1,7 milijardi kuna, dok je ostatak od oko 165 milijuna kuna uložen u rabljenu dugotrajnu imovinu.

Prema podacima o investicijama u dugotrajnu imovinu u 2015. godini može se zaključiti kako je u Istarskoj županiji kao i prethodne godine zabilježen vrlo značajan iznos ulaganja u odnosu na investicije u Požeško – slavonskoj županiji. Prema lokaciji investicijskih objekata u Istarskoj je županiji uloženo oko 2,4 milijarde kuna u dugotrajnu imovinu što je za oko 2 milijarde kuna više u odnosu na 374 milijuna kuna koji su uloženi u Požeško – slavonskoj županiji. Također je velika razlika i kod investicija prema sjedištu investitora gdje je za Istarsku županiju ulaganje iznosilo oko 1,8 milijardi kuna što je za 1,5 milijardi kuna više u odnosu na Požeško – slavonsku

gdje je uloženo 334,8 milijuna kuna. Kao i prethodne godine, sličnost u ulaganjima u objema županijama jest da je najveći dio uložen u novu, a manji dio u rabljenu dugotrajnu imovinu i to najvećim dijelom u postrojenja i građevinske objekte koji zajedno čine više od 80 % ukupnih investicija u obje županije. Može se primijetiti i blago smanjenje iznosa investicija u Istarskoj županiji za oko 200 milijuna kuna prema lokaciji objekata i oko 300 milijuna kuna prema sjedištu investitora u odnosu na 2014. godinu, dok se na području Požeško – slavonske županije primjećuje povećanje iznosa za oko 70 milijuna kuna u investicijama i prema lokaciji objekata i prema sjedištu investitora za razliku od prošle godine. Također, u Požeško – slavonskoj županiji biološka imovina i transport od značajnije su važnosti u odnosu na Istarsku županiju bez obzira što je u Istri uloženo više sredstava u navedenu vrstu imovine.

5.3. Usporedba bruto investicija u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji prema lokaciji investicijskih objekata i sjedištu investitora 2016. godine

Tablica 10. Bruto investicije u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji dugotrajnu imovinu prema lokaciji investicijskih objekata i vrstama imovine 2016. godine u tisućama kuna

Bruto investicije prema lokaciji investicijskih objekata				
Investicije u novu dugotrajnu imovinu				
Vrsta imovine	Bruto investicije u Požeško – slavonskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Požeško – slavonskoj županiji	Bruto investicije u Istarskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Istarskoj županiji
građevinski objekti, prostori i građevine	141 691	45,21 %	1 953 463	60,78 %
postrojenja i oprema s montažom	112 967	36,04 %	963 245	29,97 %
transportna imovina	23 603	7,53 %	157 528	4,90 %
biološka imovina	26 546	8,47 %	19 796	0,62 %
intelektualna imovina	4997	1,59 %	40 688	1,27 %
ostala imovina	3 615	1,16 %	79 291	2,46 %
ukupno	313 419	100,00 %	3 214 011	100,00 %
Investicije u rabljenu dugotrajnu imovinu				
ukupno	96 304	100,00 %	258 480	100,00 %

Izvor: izrada autorice prema https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2017/12-02-01_01_2017.htm (pristupljeno 11.05.2020.)

Tablica 10. prikazuje bruto investicije na području Požeško – slavonske i Istarske županije u novu i rabljenu dugotrajnu imovinu prema lokaciji investicijskih objekata i vrstama imovine u 2016. godini. Može se uočiti kako su u Požeško – slavonskoj županiji ukupne investicije u novu dugotrajnu imovinu u iznosu od gotovo 313,5 milijuna kuna manje u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosile 374,5 milijuna kuna te primjećujemo smanjenje za 19 %. Ponovno se nastavlja trend najvećeg dijela

ulaganja u građevinske objekte od 141,6 milijuna kuna što čini udio od 45,21 % te postrojenja i opremu od skoro 113 milijuna kuna što čini udio od 36,04 % ukupnih investicija u novu dugotrajnu imovinu. U transport i biološku imovinu uloženo je 23,6 milijuna kuna, odnosno 26,5 milijuna kuna te čine udio od 7,53 %, odnosno 8,47 %. Ponovno je najmanji udio ulaganja u intelektualnu imovinu iako se povećao za razliku od prošle godine i to za 36 % te čini udio od tek 1,59 % investicija. Za razliku od investicija u novu dugotrajnu imovinu koje su se u odnosu na prethodnu godinu smanjile, kod investicija u rabljenu dugotrajnu imovinu vidljivo je povećanje za 31 % te u 2016. godini iznose oko 96 milijuna kuna.

U Istarskoj županiji može se vidjeti značajno povećanje ulaganja prema lokaciji objekata od gotovo oko 800 milijuna kuna u odnosu na prethodnu godinu. Od ukupno nešto više od 3 milijarde kuna, velika većina uložena je u građevinske objekte u iznosu od 1,9 milijardi kuna koji čine 60,78 % ukupnih ulaganja u novu dugotrajnu imovinu, dok je ostatak raspodijeljen na opremu i postrojenja u iznosu od 963 milijuna kuna s udjelom od 29,97 %, transportnu imovinu od 157 milijuna kuna s udjelom od 4,90 %, biološku imovinu od 19,7 milijuna kuna s udjelom od 0,62 % te intelektualnu imovinu od 4,6 milijuna kuna što čini 1,27 % investicija. Može se uočiti ponovno povećanje ulaganja u intelektualnu imovinu i to za oko 60 % u odnosu na 2015. godinu. Također se može vidjeti i povećanje investicija u rabljenu dugotrajnu imovinu za 101 milijun kuna.

Tablica 11. Bruto investicije u Požeško – slavonskoj županiji i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema sjedištu investitora 2015. godine u tisućama kuna

Bruto investicije prema sjedištu investitora				
	Bruto investicije u Požeško – slavonskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Požeško – slavonskoj županiji	Bruto investicije u Istarskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Istarskoj županiji
u novu dugotrajnu imovinu	228 208	70,30 %	2 901 649	96,00 %
u rabljenu dugotrajnu imovinu	96 423	29,70 %	120 785	4,00 %
ukupno	324 631	100,00 %	3 022 434	100,00 %

Izvor: izrada autorice prema https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2017/12-02-01_01_2017.htm (pristupljeno 11.05.2020.)

U Tablici 11. može se vidjeti iznos bruto investicija u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji u novu i rabljenu dugotrajnu imovinu prema sjedištu investitora u 2016. godini. U Požeško – slavonskoj županiji za razliku od 2015. godine gdje su ukupne investicije prema sjedištu investitora iznosile 334,8 milijuna kuna, u 2016. godini može se primijetiti blagi pad investicija na 324,6 milijuna kuna što iznosi smanjenje za 3 %. Kao u prethodno promatranim godinama, najveći udio investicija usmjeren je na novu dugotrajnu imovinu u iznosu od oko 228 milijuna kuna, dok je ostatak od 96,4 milijuna kuna uložen u rabljenu dugotrajnu imovinu.

Kod bruto investicija u Istarskoj županiji primjećuje se veliko povećanje ukupnog iznosa investicija za oko 60 % u odnosu na prethodnu godinu te u 2016. godini iznose oko 3 milijarde kuna. Od toga, većina je uložena u novu dugotrajnu imovinu u iznosu od 2,9 milijardi kuna, dok je ostatak od oko 120,7 milijuna kuna uložen u rabljenu dugotrajnu imovinu.

Prema podacima o investicijama u dugotrajnu imovinu u 2016. godini zaključuje se kako područje Istarske županije i dalje prednjači u iznosima ulaganja u odnosu na Požeško – slavonsku županiju. U promatranoj godini u Istarskoj županiji investirano je oko 3,2 milijarde kuna prema lokaciji investicijskih objekata što je za oko 2,9 milijardi kuna više od investiranog iznosa u Požeško – slavonskoj županiji gdje je investirano 313 milijuna kuna. Nadalje, prema sjedištu investitora u Požeško – slavonskoj županiji investirano je 324,6 milijuna kuna što je za oko 2,7 milijardi kuna manje u odnosu na Istarsku županiju gdje je uloženo oko 3 milijarde kuna. I dalje se može primijetiti sličnost investiranja po vrstama imovine gdje kod obje županije prednost imaju građevinski objekti i postrojenja u koje je uložena većina sredstava te čine zajedno više od 80 % ukupnih investicija u dugotrajnu imovinu. U 2016. godini primjećuje se blagi pad ukupnog iznosa investicija prema lokaciji investicijskih objekata u Požeško – slavonskoj županiji za otprilike 60 milijuna kuna te blagi pad investicija prema sjedištu investitora za oko 10 milijuna kuna, dok se kod Istarske županije uočava značajno povećanje od 780 milijuna kuna u investicijama prema lokaciji objekata te povećanje za oko 1,1 milijardu kuna u investicijama prema sjedištu investitora u odnosu na prethodnu godinu. Također, može se primijetiti kako je u Istarskoj županiji u sve vrste imovine uloženi poprilično veći udio sredstava u odnosu na Požeško – slavonsku, osim u biološku imovinu gdje je u Požeško – slavonskoj županiji uloženo više i to u iznosu od oko 26,5 milijuna kuna, dok je u Istarskoj županiji uloženo oko 19,7 milijuna kuna. Svakako treba napomenuti da, bez obzira na znatno veći udio uložених sredstava u Istarskoj županiji, transportna, biološka i intelektualna imovina ipak su značajnije u Požeško – slavonskoj županiji te je njihov udio u ukupnim investicijama veći za oko 2 do 5 % u odnosu na udjele u Istarskoj županiji.

5.4. Usporedba bruto investicija u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji prema lokaciji investicijskih objekata i sjedištu investitora 2017. godine

Tablica 12. Bruto investicije u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema lokaciji investicijskih objekata i vrstama imovine 2017. godine u tisućama kuna

Bruto investicije prema lokaciji investicijskih objekata				
Investicije u novu dugotrajnu imovinu				
Vrsta imovine	Bruto investicije u Požeško – slavonskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Požeško – slavonskoj županiji	Bruto investicije u Istarskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Istarskoj županiji
građevinski objekti, prostori i građevine	186 541	46,72 %	2 309 476	58,75 %
postrojenja i oprema s montažom	148 580	37,21 %	1 198 613	30,49 %
transportna imovina	23 315	5,84 %	240 825	6,13 %
biološka imovina	31 753	7,95 %	42 824	1,09 %
intelektualna imovina	6 047	1,51 %	49 559	1,26 %
ostala imovina	3 020	0,77 %	89 512	2,28 %
ukupno	399 256	100,00 %	3 930 809	100,00 %
Investicije u rabljenu dugotrajnu imovinu				
ukupno	31 558	100,00 %	336 426	100,00 %

Izvor: izrada autorice prema https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2018/12-02-01_01_2018.htm (pristupljeno 11.05.2020.)

Tablica 12. prikazuje bruto investicije na području Požeško – slavonske i Istarske županije u novu i rabljenu dugotrajnu imovinu prema lokaciji investicijskih objekata i vrstama imovine u 2017. godini. Ukupan iznos investicija u novu dugotrajnu imovinu u Požeško – slavonskoj županiji iznosi gotovo 400 milijuna kuna što je za 27 % više u odnosu na prethodnu godinu. Najveći dio uložen je u građevinske objekte u iznosu od 186,5 milijuna kuna što daje udio od 46,72 % i postrojenja i opremu gdje je uloženo

148,5 milijuna kuna što čini udio od 37,21 % u ukupnim investicijama u novu dugotrajnu imovinu. Manji udio investicija uložen je u transportnoj imovini u iznosu od 23 milijuna kuna s udjelom od 5,84 %, biološkoj imovini u iznosu od 31,7 milijuna kuna s udjelom od 7,95 % i intelektualnoj imovini u iznosu od 6 milijuna kuna s udjelom od tek 1,51 % iako je iznos veći za 21 % u odnosu na 2016. godinu. Također, porasle su i investicije u biološku imovinu za 19 % u odnosu na 2016. godinu, dok je ulaganje u transportnu imovinu ostalo podjednako.

U Istarskoj županiji se može primijetiti povećanje ukupnog iznosa investicija u novu dugotrajnu imovinu od otprilike 716 milijuna kuna. U građevinske objekte uloženo je 58,75 % što je oko 2,3 milijarde kuna, u postrojenja i opremu uloženo je 30,49 % što je oko 1,2 milijarde kuna, dok je ostatak iznosa podijeljen na ostalu imovinu. Može se uočiti povećanje investicija u transportnu imovinu za oko 52 %, u biološku imovinu za oko 16 % te u intelektualnu imovinu za oko 22 % u odnosu na prethodnu godinu. Također je vidljivo i povećanje investicija u rabljenu dugotrajnu imovinu u odnosu na 2016. godinu te iznose nešto više od 336 milijuna kuna u 2017. godini.

Tablica 13. Bruto investicije u Požeško – slavonskoj županiji i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema sjedištu investitora 2017. godine u tisućama kuna

Bruto investicije prema sjedištu investitora				
	Bruto investicije u Požeško – slavonskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Požeško – slavonskoj županiji	Bruto investicije u Istarskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Istarskoj županiji
u novu dugotrajnu imovinu	287 290	89,87 %	3 482 000	94,49 %
u rabljenu dugotrajnu imovinu	32 399	10,13 %	202 978	5,51 %
ukupno	319 689	100,00 %	3 684 978	100,00 %

Izvor: izrada autorice prema https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2018/12-02-01_01_2018.htm (pristupljeno 11.05.2020.)

U Tablici 13. može se vidjeti ukupan iznos bruto investicija u novu i rabljenu dugotrajnu imovinu prema sjedištu investitora u 2017. godini. U Požeško – slavonskoj županiji primjećuje se blago smanjenje u odnosu na prethodnu godinu za otprilike 5 milijuna kuna. Od ukupno 319,6 milijuna kuna najveći dio uložen je u novu dugotrajnu imovinu u iznosu od oko 287 milijuna kuna što iznosi ukupno 89 %, dok je ostalih 11 % uloženo u rabljenu dugotrajnu imovinu u iznosu od nešto više od 32 milijuna kuna.

U Istarskoj županiji primjećuje se povećanje ukupnog iznosa investicija za oko 22 % u odnosu na prethodnu godinu te u 2017. godini iznose oko 3,6 milijardi kuna. Od ukupnog iznosa, u novu dugotrajnu imovinu uloženo je 95 % što je 3,4 milijarde kuna, dok je ostalih 5 % uloženo u rabljenu dugotrajnu imovinu.

Prema podacima iz tablica za 2017. godinu uočava se trend napredovanja i značajnijih iznosa investiranja u Istarskoj županiji u odnosu na Požeško – slavonsku. Ono što ih povezuje i čini sličnima jest da je u objema županijama uložen najveći udio sredstava u novu dugotrajnu imovinu i to ponajviše u građevinske objekte te postrojenja i opremu. U Istarskoj županiji uloženo je oko 3,9 milijardi kuna prema lokaciji investicijskih objekata što je za 3,5 milijardi kuna više od uložених 399 milijuna kuna u Požeško – slavonskoj županiji. Također je značajna razlika i u investicijama prema sjedištu investitora gdje je u Istarskoj županiji iznos bio približno 3,6 milijardi kuna što je za 3,3 milijarde kuna više u odnosu na Požeško – slavonsku u kojoj je zabilježen iznos od 319,6 milijuna kuna. Primjećuje se porast ukupnog iznosa investicija u objema županijama. U Požeško – slavonskoj županiji iznos investicija prema lokaciji investicijskih objekata se povećao za oko 85 milijuna kuna, a iznos investicija prema sjedištu investitora povećao se za oko 5 milijuna kuna u odnosu na prethodnu godinu. Na području Istarske županije iznos investicija prema lokaciji investicijskih objekata povećao se za oko 700 milijuna kuna, a iznos investicija prema sjedištu investitora povećao se za oko 660 milijuna kuna u odnosu na prethodnu godinu.

5.5. Usporedba bruto investicija u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji prema lokaciji investicijskih objekata i sjedištu investitora 2018. godine

Tablica 14. Bruto investicije u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema lokaciji investicijskih objekata i vrstama imovine 2018. godine u tisućama kuna

Bruto investicije prema lokaciji investicijskih objekata				
Investicije u novu dugotrajnu imovinu				
Vrsta imovine	Bruto investicije u Požeško – slavonskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Požeško – slavonskoj županiji	Bruto investicije u Istarskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Istarskoj županiji
građevinski objekti, prostori i građevine	236 744	51,30 %	3 250 486	65,39 %
postrojenja i oprema s montažom	152 861	33,12 %	1 158 612	23,31 %
transportna imovina	21 431	4,64 %	309 459	6,22 %
biološka imovina	28 745	6,23 %	39 637	0,80 %
intelektualna imovina	11 627	2,52 %	50 214	1,01 %
ostala imovina	10 114	2,19 %	162 836	3,27 %
ukupno	461 522	100,00 %	4 971 244	100,00 %
Investicije u rabljenu dugotrajnu imovinu				
ukupno	101 147	100,00 %	324 097	100,00 %

Izvor: izrada autorice prema https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2019/12-02-01_01_2019.htm (pristupljeno 11.05.2020.)

Tablica 14. prikazuje bruto investicije u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji u novu i rabljenu dugotrajnu imovinu prema lokaciji investicijskih objekata i vrstama imovine u 2018. godini. U Požeško – slavonskoj županiji primjećuje se povećanje ukupnih investicija u novu dugotrajnu imovinu prema lokaciji objekata za oko 61 milijun kuna. Kao i do sada, najveći dio investiran je u građevinske objekte u iznosu od 236,7 milijuna kuna što čini udio od 51,30 % ukupnih investicija u novu dugotrajnu imovinu,

a zatim slijedi investicija u opremu u iznosu od 152,8 milijuna kuna s udjelom od 33,12 %. Primjećuje se i povećanje udjela investicija u intelektualnu imovinu u iznosu od 11,6 milijuna kuna što je oko 92 % više u odnosu na 2017. godinu. Investicije u transportnu i biološku imovinu smanjile su se za oko 2 milijuna kuna u odnosu na prethodnu godinu. Također, povećao se i udio investicija u rabljenu imovinu u koju je uložen 101 milijuna kuna što je za oko 70 milijuna kuna više u odnosu na 2017. godinu.

U Istarskoj županiji se primjećuje veliko povećanje ukupnog iznosa investicija u novu dugotrajnu imovinu za 26 % u odnosu na 2017. godinu te u promatranoj 2018. godini iznosi nešto manje od 5 milijardi kuna. U građevinske objekte uloženo je više od 3 milijarde kuna što čini udio od 65,39 % ukupnih investicija u novu dugotrajnu imovinu, a u postrojenja i opremu približno 1,1 milijarda kuna što je 23,31 % investicija. Može se uočiti i povećanje ulaganja u transportnu imovinu za otprilike 29 % u odnosu na prethodnu godinu. S druge strane, došlo je do blagog smanjenja investicija u rabljenu dugotrajnu imovinu za otprilike 12 milijuna kuna u odnosu na 2017. godinu te u promatranoj godini iznose oko 324 milijuna kuna.

Tablica 15. Bruto investicije u Požeško – slavonskoj županiji i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema sjedištu investitora 2018. godine u tisućama kuna

Bruto investicije prema sjedištu investitora				
	Bruto investicije u Požeško – slavonskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Požeško – slavonskoj županiji	Bruto investicije u Istarskoj županiji	Udio u ukupnim investicijama u Istarskoj županiji
u novu dugotrajnu imovinu	336 946	76,64 %	4 279 978	94,85 %
u rabljenu dugotrajnu imovinu	102 712	23,36 %	232 268	5,15 %
ukupno	439 658	100,00 %	4 512 246	100,00 %

Izvor: izrada autorice prema https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2019/12-02-01_01_2019.htm (pristupljeno 11.05.2020.)

U Tablici 15. vidljiv je iznos ukupnih bruto investicija u novu i rabljenu dugotrajnu imovinu prema sjedištu investitora u 2018. godini. U Požeško – slavonskoj županiji za razliku od 2017. godine, primjećuje se veliki porast investicija u iznosu od 439,6 milijuna kuna što je 37 % više. Veći dio od gotovo 337 milijuna kuna uložen je u novu dugotrajnu imovinu, dok je 102,7 milijuna kuna uložen u rabljenu dugotrajnu imovinu. U Istarskoj županiji može se primijetiti kako se ukupan iznos investicija od oko 4,5 milijardi kuna povećao u odnosu na prethodnu godinu kada su investicije iznosile oko 3,6 milijardi kuna. Najveći dio uložen je u novu dugotrajnu imovinu u iznosu nešto većem od 4,2 milijarde kuna, dok je ostatak od oko 232 milijuna kuna uložen u rabljenu dugotrajnu imovinu.

Prema podacima o investicijama u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji u 2018. godini može se zaključiti kako je, kao i u prethodno promatranim godinama, značajno veći iznos investicija ostvaren u Istarskoj županiji. Investicije prema lokaciji investicijskih objekata iznosile su oko 4,9 milijardi kuna što je za približno 4,5 milijardi kuna više od uloženog iznosa u Požeško – slavonskoj županiji gdje je zabilježen iznos od 461,5 milijuna kuna. Također, značajna je razlika i u investicijama prema sjedištu investitora gdje se na području Istarske županije uložilo oko 4,5 milijardi kuna, dok je na području Požeško – slavonske županije uloženo oko 439 milijuna kuna. Kao što je već navedeno, u svim promatranim razdobljima sličnost između županija jest da je najviše uloženo u novu dugotrajnu imovinu, posebice u građevinske objekte i postrojenja, dok je manji dio uložen u ostale vrste imovine. U Požeško – slavonskoj županiji se uočava povećanje investicija prema lokaciji investicijskih objekata za 62 milijuna kuna te povećanje investicija prema sjedištu investitora za 20 milijuna kuna u odnosu na prethodnu godinu. Značajnija povećanja vidljiva su u Istarskoj županiji gdje su se investicije prema lokaciji objekata povećale za više od 1 milijardu kuna, a investicije prema sjedištu investitora za nešto manje od 1 milijardu kuna u odnosu na prethodnu godinu.

Iz priloženih tablica o bruto investicijama u Požeško – slavonskoj županiji u razdoblju od 2014. do 2018. godine, može se zaključiti kako postoji vidljiva razlika u investicijama između sjedišta investitora i same lokacije investicija. U svim je promatranim godinama iznos investicija prema lokaciji objekata veći za otprilike 20 do 80 milijuna kuna ili za 5 % do 25 %, ovisno o promatranom godini, u odnosu na investicije prema sjedištu

investitora. Jedina razlika zapažena je u 2016. godini kada su investicije prema sjedištu investitora bile veće za 11 milijuna kuna u odnosu na investicije prema lokaciji objekata. Stoga se može zaključiti kako u Požeško - slavonskoj županiji postoji više vanjskih ulagača, odnosno onih koji nemaju prebivalište u navedenoj županiji, nego što lokalni investitori ulažu unutar svoje i van granica Požeško – slavonske županije. S druge strane, vidljivo je i kako se u Istarskoj županiji razlikuju investicije prema sjedištu investitora i prema lokaciji investicijskih objekata. Razlike su veće nego u Požeško – slavonskoj županiji jer se radi o značajno većim iznosima ulaganja. Veći iznosi prisutni su kod investicija prema lokaciji investicijskih objekata za otprilike 200 do 500 milijuna kuna ili 5 % do 30 % u odnosu na investicije prema sjedištu investitora. Prema tome, može se reći kako je i u Istarskoj županiji prisutan veći udio stranih ulagača izvan područja Istre koji u nju ulažu, dok je nešto manji broj istarskih ulagača koji ulažu kako u svojoj, tako i u ostalim županijama. S obzirom na usporedbu s Požeško – slavonskom županijom, može se zaključiti kako je jačina istarskih investitora na zavidnom nivou u odnosu na razliku u uloženim iznosima požeško-slavonskih investitora.

6. USPOREDBA POŽEŠKO – SLAVONSKE I ISTARKE ŽUPANIJE PREMA ISKORIŠTENOSTI EUROPSKIH STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH FONDOVA (ESI) U RAZDBOLJU OD 2017. DO 2019. GODINE

Europski strukturni i investicijski fondovi (ESI) u razdoblju od 2014. do 2020. godine pružili su Republici Hrvatskoj 10,676 milijardi eura na raspolaganje. Od ukupnog iznosa, 8,397 milijardi eura namijenjeno je ciljevima kohezijske politike, 2,026 milijardi eura predviđeno je za poljoprivredne djelatnosti i ruralni razvoj, dok je za razvoj ribarstva namijenjen iznos od 253 milijuna eura.

Za učinkovito provođenje i korištenje ESI fondova potrebno je razraditi mjere i aktivnosti koje se opisuju i detaljno analiziraju u dokumentima nazvanima Operativni programi. U svrhu povlačenja sredstava, Republika Hrvatska donijela je četiri programa čije se aktivnosti financiraju iz nekoliko različitih ESI fondova kao što su: ¹⁴

- Kohezijski fond,
- Europski fond za regionalni razvoj,
- Europski socijalni fond,
- Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj,
- Europski fond za pomorstvo i ribarstvo.

¹⁴ <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/> (pristupljeno 25.svibnja 2020.)

6.1. Iskorištenost ESI fondova u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija

Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. (OPKK) najvažniji je dokument na temelju kojega se provodi kohezijska politika te se omogućuje ostvarivanje cilja ulaganja u rast zapošljavanja i radnih mjesta. Potiče se ulaganje u infrastrukturu kao što je promet, energetika, zaštita okoliša, ICT. Osim toga, program omogućuje i pruža pomoći razvoju poduzetništva i djelatnosti istraživanja. U okviru programa Republici Hrvatskoj je 6,831 milijarda eura na raspolaganju. Cjelokupni iznos financirala je Europska unija i to 4,321 milijardu eura iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) te 2,510 milijardi eura iz Kohezijskog fonda (KF).

Tablica 16. Iznos ugovorenih bespovratnih sredstava u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija u Požeško – slavonskoj županiji u razdoblju od 2017. do 2019. godine

Županija	Godina	Ugovoreni iznos u HRK	Udio u ukupno ugovorenim sredstvima
Požeško - slavonska	2017.	529.543.324	3,21%
Požeško - slavonska	2018.	83.503.957	0,66%
Požeško - slavonska	2019.	121.407.592	0,86%

Izvor: izrada autorice prema <https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages/Vijesti%20-%20dokumenti//Iskori%C5%A1tenost%20EU%20fondova%20po%20%C5%BEupanijama.pdf> (pristupljeno 22.05.2020.)

Tablica 16. prikazuje iznose bespovratnih sredstava koje je Požeško – slavonska županija ugovorila i povukla iz EU fondova u razdoblju od 2017. do 2019. godine. Može se primijetiti kako je najveći ugovoreni iznos bio u 2017. godini te je iznosio nešto više od 529 milijuna kuna što je 3,21 % udjela u ukupno ugovorenim sredstvima za Republiku Hrvatsku. Nadalje, uočava se veliko smanjenje ugovorenog iznosa za Požeško – slavonsku županiju u 2018. godini kada su sredstva iznosila približno 83,5 milijuna kuna što je 0,66 % udjela od ukupno ugovorenih sredstava. U idućoj godini

primjećuje se veći iznos ugovorenih sredstava od oko 121 milijuna kuna te je udio u 2019. godini iznosio 0,86 % od ukupno ugovorenih sredstava.

Tablica 17. Iznos ugovorenih bespovratnih sredstava u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija u Istarskoj županiji u razdoblju od 2017. do 2019. godine

Županija	Godina	Ugovoreni iznos u HRK	Udio u ukupno ugovorenim sredstvima
Istarska	2017.	444.103.254	2,69 %
Istarska	2018.	447.752.576	3,52 %
Istarska	2019.	103.699.001	0,73 %

Izvor: izrada autorice prema <https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages/Vijesti%20-%20dokumenti//Iskori%C5%A1tenost%20EU%20fondova%20po%20%C5%BEupanijama.pdf> (pristupljeno 22.05.2020.)

Tablica 17. prikazuje iznose ugovorenih iznosa bespovratnih sredstava iz EU fondova koje je povukla Istarska županija u razdoblju od 2017. do 2019. godine. Može se primijetiti kako je iznos ugovorenih sredstava u 2017. i 2018. bio dosta sličan, dok se u 2019. godini značajno smanjio. U 2017. godini Istarska županija ugovorila je nešto više od 444 milijuna kuna bespovratnih sredstava što je iznosilo 2,69 % udjela u ukupno ugovorenim sredstvima za Republiku Hrvatsku. Iduće godine iznos je veći za otprilike 3,5 milijuna u odnosu na prethodnu godinu te je približno iznosio 447,7 milijuna kuna što je bilo 3,52 % udjela od ukupnih sredstava. U 2019. godini iznos ugovorenih sredstava iznosio je 103,7 milijuna kuna što je u udjelu svih sredstava iznosilo tek 0,73 %.

Prema podacima iz tablica može se primijetiti kako je u promatranom razdoblju Istarska županija povukla više sredstava iz EU fondova za približno 260 milijuna kuna u odnosu na Požeško – slavonsku županiju. Promatrajući godine zasebno, može se uočiti kako je u 2017. i 2019. godini Požeško – slavonska županija povukla više sredstava od Istarske županije, no Istarska je županija u 2018. godini ugovorila dosta veliki iznos od 447,7 milijuna kuna u odnosu na Požeško – slavonsku koja je iste godine ugovorila

znatno manji iznos od 83,5 milijuna kuna. Prema tome, može se zaključiti kako je u promatranim godinama Istarska županija povukla veći iznos sredstava iz EU fondova u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija.

6.2. Iskorištenost ESI fondova u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali

Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. kao temeljni cilj ističe pomoć i potporu za porast zapošljavanja te pridonosi jačoj socijalnoj koheziji u Republici Hrvatskoj. Postoje četiri glavna prioritetna područja u koje ulaže: visoka zaposlenost i mobilnost radne snage, socijalno uključivanje, obrazovanje i cjeloživotno učenje te dobro upravljanje. Ukupna vrijednost programa iznosi 1,85 milijardi eura, a oko 85 % financirano je iz Europskog socijalnog fonda u iznosu od 1,58 milijardi eura. Europski socijalni fond jedan je od najznačajnijih instrumenata Europske unije koji državama članicama pruža potpore za ulaganja u ljudski kapital i pridonosi jačanju konkurentnosti gospodarstva. Aktivnosti koje fond financira pomažu ljudima u razvoju i unaprjeđenju svojih znanja, vještina i sposobnosti kako bi bili spremni za tržište rada. Osim toga, financijske potpore fonda usmjerene su i na borbu protiv siromaštva, socijalne isključenosti, a imaju i veliki utjecaj na povećanje efektivnosti javne uprave.

Cilj programa jest pridonijeti rastu zapošljavanja i jačanju socijalne kohezije u Hrvatskoj pri čemu su razrađena ulaganja u četiri temeljna područja: ¹⁵

1. mjere za potporu pristupu održivom i kvalitetnom zapošljavanju
2. osiguravanje adekvatno usklađenih znanja i vještina s potrebama tržišta rada
3. aktivnosti vezane uz socijalno uključivanje
4. potporu javnoj upravi (razvoj e-uprave i slično).

¹⁵ <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/op-ucinkoviti-ljudski-potencijali-2014-2020/> (pristupljeno 25.svibnja 2020.)

Tablica 18. Iznos ugovorenih bespovratnih sredstava u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali u Požeško – slavonskoj županiji u razdoblju od 2017. do 2019. godine

Županija	Godina	Ugovoreni iznos u HRK	Udio u ukupno ugovorenim sredstvima
Požeško – slavonska	2017.	42.852.514	5,28 %
Požeško – slavonska	2018.	23.999.140	1,67 %
Požeško – slavonska	2019.	5.091.830	1,01 %

Izvor: izrada autorice prema <https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages/Vijesti%20-%20dokumenti//Iskori%C5%A1tenost%20EU%20fondova%20po%20%C5%BEupanijama.pdf> (pristupljeno 22.05.2020.)

Tablica 18. prikazuje ukupne iznose ugovorenih bespovratnih sredstava iz EU fondova u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali za Požeško – slavonsku županiju u razdoblju od 2017. do 2019. godine. Može se vidjeti kako je najveći ugovoreni iznos dogovoren u 2017. godini te je iznosio nešto više od 42,8 milijuna kuna što je u udjelu od ukupno ugovorenog iznosa za Republiku Hrvatsku iznosilo 5,28 %. Iduće godine ugovoreni iznos dvostruko se smanjio te je iznosio skoro 24 milijuna kuna što je bilo oko 1,67 % udjela. U 2019. godini se ugovoreni iznos bespovratnih sredstava za Požeško – slavonsku županiju smanjio za čak nešto više od četiri puta što je bilo oko 5 milijuna kuna, odnosno 1,01 % od ukupno ugovorenih iznosa. Uočava se kako je županija u promatranim godinama ugovarala sve manje iznosa bespovratnih sredstava za ljudske potencijale.

Tablica 19. Iznos ugovorenih bespovratnih sredstava u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali u Istarskoj županiji u razdoblju od 2017. do 2019. godine

Županija	Godina	Ugovoreni iznos u HRK	Udio u ukupno ugovorenim sredstvima
Istarska	2017.	26.180.976	3,23 %
Istarska	2018.	34.836.568	2,42 %
Istarska	2019.	9.922.424	1,97 %

Izvor: izrada autorice prema <https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages//Vijesti%20-%20dokumenti//Iskori%C5%A1tenost%20EU%20fondova%20po%20%C5%BEupanijama.pdf> (pristupljeno 22.05.2020.)

Tablica 19. prikazuje iznose koje je Istarska županija ugovorila za povlačenje bespovratnih sredstava u okviru programa Učinkoviti ljudski potencijali u razdoblju od 2017. do 2019. godine. Primjećuje se kako je u 2018. godini povukla najveći iznos sredstava za razliku od ostalih promatranih godina. Te je godine ugovoreni iznos bio oko 34,8 milijuna kuna što je iznosilo 2,42 % ukupnog ugovorenog iznosa sredstava za sve županije. Prethodne godine iznos je bio nešto manji, oko 26 milijuna kuna, te je u udjelu zauzeo 3,23 % ukupno ugovorenih sredstava. Najmanji ugovoreni iznos bio je zabilježen u posljednjoj promatranoj godini te se u odnosu na 2018. smanjio za čak četiri puta i iznosi 9,9 milijuna kuna s udjelom od 1,97 %.

Na temelju prethodne dvije tablice može se uočiti kako je Požeško – slavonska u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali u razdoblju od 2017. do 2019. godine ugovorila veći iznos bespovratnih sredstava u odnosu na Istarsku županiju iako je razlika oko 1 milijun kuna više. Primjećuje se kako je Požeško – slavonska županija u 2017. ugovorila značajno veći iznos od oko 42,8 milijuna kuna u odnosu na Istarsku županiju koja je iste godine ugovorila 26 milijuna kuna. Iduće godine situacija je obrnuta, odnosno Istarska je županija ugovorila veći iznos za oko 10 milijuna kuna u odnosu na Požeško – slavonsku, ali i u 2019. godini Istarska županija prednjači po ugovorenom iznosu iako je ugovoreni kumulativ u sve tri promatrane godine ipak veći u Požeško – slavonskoj županiji.

6.3. Iskorištenost ESI fondova u okviru Programa ruralnog razvoja

Institucije Europske unije kao jedno od najznačajnijih područja djelovanja predstavljaju Zajedničku poljoprivrednu politiku (ZPP). Drugi stup ZPP-a, odnosno ruralni razvoj, financiran je sredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR). Ukupna količina sredstava za Program ruralnog razvoja 2014.-2020. iznosi 2.383 milijarde eura, od čega je dio od 2.026 milijardi eura financiran iz Europskog fonda za ruralni razvoj (EPFRR), dok preostali dio dolazi iz sredstava nacionalnog proračuna Republike Hrvatske.

Glavni ciljevi programa jesu: ¹⁶

1. poticati konkurentnost poljoprivrede
2. osigurati održivo upravljanje prirodnim resursima i klimatskim promjenama
3. postići uravnotežen teritorijalni razvoj ruralnih područja, uključujući stvaranje i očuvanje radnih mjesta.

Tablica 20. Iznos ugovorenih bespovratnih sredstava u okviru Programa ruralnog razvoja u Požeško – slavonskoj županiji u razdoblju od 2017. do 2019. godine

Županija	Godina	Ugovoreni iznos u HRK	Udio u ukupno ugovorenim sredstvima
Požeško – slavonska	2017.	161.333.157	3,03 %
Požeško – slavonska	2018.	136.053.894	2,83 %
Požeško - slavonska	2019.	114.613.705	3,12 %

Izvor: izrada autorice prema <https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages/Vijesti%20-%20dokumenti//Iskori%C5%A1tenost%20EU%20fondova%20po%20%C5%BEupanijama.pdf> (pristupljeno 22.05.2020.)

¹⁶ <http://arhiva.strukturnifondovi.hr/program-ruralnog-razvoja-2014-2020> (pristupljeno 25.svibnja 2020.)

Tablica 20. prikazuje iznose ugovorenih sredstava EU fondova u okviru Programa ruralnog razvoja za Požeško – slavonsku županiju u razdoblju od 2017. do 2019. godine. Uočava se blagi pad ugovorenih iznosa u promatranim godinama. U 2017. je ugovoreni iznos bio najveći te je iznosio oko 161 milijun kuna što je u ukupnom udjelu ugovorenih sredstava za sve županije iznosilo 3,03 %. Iduće godine iznos se smanjio na 136 milijuna kuna s udjelom od 2,83 %. U 2019. Požeško – slavonska županija povukla je za oko 22 milijuna kuna manje sredstava u odnosu na prethodnu godinu te je iznos ugovoren u 2019. godini iznosio oko 114 milijuna kuna s udjelom od 3,12 % od udjela u ukupno ugovorenim sredstvima.

Tablica 21. Iznos ugovorenih bespovratnih sredstava u okviru Programa ruralnog razvoja u Istarskoj županiji u razdoblju od 2017. do 2019. godine

Županija	Godina	Ugovoreni iznos u HRK	Udio u ukupno ugovorenim sredstvima
Istarska	2017.	253.034.648	4,75 %
Istarska	2018.	229.636.901	4,78 %
Istarska	2019.	125.226.534	3,41 %

Izvor: izrada autorice prema <https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages/Vijesti%20-%20dokumenti//Iskori%C5%A1tenost%20EU%20fondova%20po%20%C5%BEupanijama.pdf> (pristupljeno 22.05.2020.)

Tablica 21. prikazuje ugovorene iznose bespovratnih sredstava koje je Istarska županija povukla u okviru Programa ruralnog razvoja u razdoblju od 2017. do 2019. godine. Može se primijetiti blagi pad ugovorenih iznosa kroz promatrane godine. U 2017. godini iznos ugovorenih sredstava bio je najveći i iznosio je 253 milijuna kuna što je u udjelu ukupno ugovorenih sredstava za Republiku Hrvatsku iznosilo 4,75 %. Iduće godine vidi se pad iznosa od približno 24 milijuna kuna te iznosi 229,6 milijuna kuna što je 4,78 % ukupnog udjela. Značajno manji ugovoreni iznos bespovratnih sredstava u Istarskoj županiji zabilježen je u 2019. godini i to sa 125 milijuna kuna što je iznosilo 3,41 % udjela ukupno ugovorenih sredstava.

Za usporedbu ugovorenih iznosa Istarske i Požeško – slavonske županije u okviru Programa ruralnog razvoja može se uočiti kako je Istarska županija u promatranom razdoblju od 2017. do 2019. godine ugovorila veći iznos otprilike za 195 milijuna kuna u odnosu na Požeško – slavonsku županiju. Niti u jednoj promatranoj godini Požeško – slavonska županija nije ugovorila više sredstava od Istarske županije, ali najmanja razlika primjećuje se u 2019. godini kada je Požeško – slavonska županija ugovorila oko 114,6 milijuna kuna, a Istarska županija oko 125 milijuna kuna što je razlika od 10 milijuna kuna.

6.4. Iskorištenost ESI fondova u okviru Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo

Republika Hrvatska kao članica Europske unije ostvaruje pravo na korištenje potpore iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (EFPR) što predstavlja financijski instrument Europske unije za pomoć u ostvarivanju ciljeva iz Zajedničke ribarstvene politike (ZRP) za programsko razdoblje od 2014. do 2020. godine.¹⁷

Zajednička ribarstvena politika (ZRP) kao temeljni cilj ističe ulogu osiguranja u aktivnostima ribarstva i akvakulture kako bi se njima omogućili dugoročni i održivi uvjeti za okoliš te kojima bi se utjecalo na gospodarski i socijalni razvoj. Navedena politika trebala bi omogućiti povećanje produktivnosti, poboljšanje standarda u sektoru ribarstva kao i stabilnost tržišta. Uz to, jedna od najvažnijih uloga jest osigurati dostupnost resursa te ponude za potrošače po prihvatljivim cijenama. Republici Hrvatskoj je u sklopu Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo 2014. – 2020. na raspolaganju 252.643,138 eura koje financira Europski fond za pomorstvo i ribarstvo.

Cilj programa jest promicanje konkurentnijeg te okolišno i gospodarski održivijeg i društveno odgovornijeg ribarstva i akvakulture, uravnoteženog i uključivog teritorijalnog razvoja kako ribarstvenih, tako i akvakulturnih područja te poticanje razvoja i provedbe Integrirane pomorske politike Europske unije.

¹⁷ <https://euribarstvo.hr/operativni-program-za-pomorstvo-i-ribarstvo-rh-za-programsko-razdoblje-2014-2020/> (pristupljeno 25.svibnja 2020.)

U ovom Operativnom programu postoji šest područja (prioritetnih osi) za koja je moguće zatražiti financijska sredstva: ¹⁸

1. poticanje okolišno održivog, resursno učinkovitog, inovativnog, konkurentnog i na znanju utemeljenog ribarstva
2. poticanje okolišno održive, resursno učinkovite, inovativne, konkurentne i na znanju utemeljene akvakulture
3. poticanje provedbe Zajedničke ribarstvene politike (ZRP)
4. povećanje zaposlenosti i teritorijalne kohezije
5. poticanje trženja i prerade
6. poticanje provedbe integrirane pomorske politike (IPP).

Tablica 22. Iznos ugovorenih bespovratnih sredstava u okviru Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo u Požeško – slavonskoj županiji u razdoblju od 2017. do 2019. godine

Županija	Godina	Ugovoreni iznos u HRK	Udio u ukupno ugovorenim sredstvima
Požeško - slavonska	2017.	639.182	0,10 %
Požeško - slavonska	2018.	339.515	0,06 %
Požeško - slavonska	2019.	74.160	0,07 %

Izvor: izrada autorice prema <https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages/Vijesti%20-%20dokumenti//Iskori%C5%A1tenost%20EU%20fondova%20po%20%C5%BEupanijama.pdf> (pristupljeno 22.05.2020.)

Tablica 22. prikazuje iznose ugovorenih bespovratnih sredstava u okviru Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo u Požeško – slavonskoj županiji u razdoblju od 2017. do 2019. godine. Može se primijetiti kako u promatranim godinama ugovoreni iznos značajno opada kao i udio u ukupno ugovorenim sredstvima za Republiku Hrvatsku. 2017. godine ugovoreni iznos bio je približno 640 tisuća kuna što je iznosilo

¹⁸ <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/op-za-pomorstvo-i-ribarstvo-2014-2020/> (pristupljeno 25.svibnja 2020.)

0,10 % udjela ukupno ugovorenih sredstava. Iduće godine iznos se dvostruko smanjio te iznosi oko 340 tisuća kuna s udjelom od 0,06 %. U posljednjoj promatranoj godini uočava se najmanji ugovoreni iznos od 74 tisuće kuna što je manje za čak 265 tisuća kuna u odnosu na prethodnu godinu te je udjel tek 0,07 %.

Tablica 23. Iznos ugovorenih bespovratnih sredstava u okviru Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo u Istarskoj županiji u razdoblju od 2017. do 2019. godine

Županija	Godina	Ugovoreni iznos u HRK	Udio u ukupno ugovorenim sredstvima
Istarska	2017.	81.986.003	12,30 %
Istarska	2018.	63.053.574	11,93 %
Istarska	2019.	10.192.901	9,83 %

Izvor: izrada autorice prema <https://razvoj.gov.hr/UserDocImages/Vijesti%20-%20dokumenti//Iskori%C5%A1tenost%20EU%20fondova%20po%20%C5%BEupanijama.pdf> (pristupljeno 22.05.2020.)

Tablica 23. prikazuje iznose koje je Istarska županija ugovorila za bespovratna sredstva EU fondova u okviru Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo u razdoblju od 2017. do 2019. godine. Uočava se smanjenje ugovorenih sredstava u promatranim godinama. Najveći ugovoreni iznos bio je u 2017. godini kada je iznosio približno 82 milijuna kuna s udjelom od 12,30 % ukupno ugovorenih sredstava. Iduće se godine iznos smanjio na 63 milijuna kuna što je zauzelo udio od 11,93 % u odnosu na ukupna ugovorena sredstva za sve županije u Republici Hrvatskoj. Najveće smanjenje uočava se u 2019. godini kada je ugovoreni iznos bio oko 10 milijuna kuna što je za otprilike 53 milijuna kuna manje u odnosu na prethodnu godinu. Te godine udio u ukupno ugovorenim sredstvima iznosio je 9,83 %.

Na temelju podataka iz tablica može se usporediti iznos ugovorenih sredstava Požeško – slavonske i Istarske županije. Vidljivo je kako je u promatranom razdoblju Istarska županija ugovorila znatno veći iznos sredstava za razliku od Požeško – slavonske županije za otprilike 154 milijuna kuna. Zaključak je kako je Istarska županija s obzirom na vrlo razvijen turizam i okruženost morem ugovarala značajno visoke iznose sredstava u okviru Programa za pomorstvo i ribarstvo, dok je Požeško – slavonska županija manje poznata po navedenim djelatnostima, stoga su i iznosi ugovorenih sredstava bili znatno manji.

7. NAJZNAČAJNIJI INVESTICIJSKI PROJEKTI FINANCIRANI IZ FONDOVA EUROPSKE UNIJE

7.1. Najznačajniji investicijski projekti u Požeško – slavonskoj županiji financirani iz fondova Europske unije

7.1.1. Zajedno do zdravlja - Opća županijska bolnica Požega

Planirano vrijeme za provođenje projekta „Zajedno do zdravlja“ je od svibnja 2017. do svibnja 2020. godine. Ukupnu vrijednost projekta u iznosu od 34.236.121,22 kuna u potpunosti je financirao Europski socijalni fond. Kao glavni cilj ističe se unaprjeđenje zdravstvenog sustava Opće županijske bolnice Požega. Nastoji se postići veća učinkovitost i djelotvornost ustanove, ali i povećanje zdravstvene zaštite. Aktivnosti u sklopu projekta odnose se na izgradnju te opremanje i uređenje objekta bolnice gdje se nalazi dnevna bolnica kirurških i pedijatrijskih djelatnosti, jednodnevna kirurgija za kirurške djelatnosti koje obuhvaćaju otorinolaringologiju, oftalmologiju, ortopediju i urologiju te laboratorijska dijagnostika dnevne bolnice.

Projekt obuhvaća rekonstrukciju postojećeg prostora pedijatrije kako bi se postigli bolji uvjeti za liječenje djece u jednodnevnoj bolnici s brзом dijagnostikom, učinkovitom terapijom, primjerenim smještajem djeteta te mogućnosti prisutnosti roditelja.

U dijelu internističkih djelatnosti predviđen je prostor za brzu dijagnostiku i liječenje, Dio ordinacija u službi brze dijagnostike za pacijente iz dnevne bolnice opremit će se medicinskom opremom iz ovoga projekta.

Za potrebe jednodnevne kirurgije uredile bi se dvije postojeće operacijske dvorane, prostorija za buđenje, ulazno–izlazni filter i prostor za osoblje površine oko 350 m² bruto. Četiri postojeće bolesničke sobe na kirurgiji opremile bi se terapijskim foteljama i krevetima, za pacijente koji su u pripremi ili čekanju na zahvat ili u otpustu. Uređen i opremljen prostor služio bi jednodnevnoj kirurgiji opće i abdominalne kirurgije, otorinolaringologije, oftalmologije, ortopedije s traumatologijom i urologije. Laboratorijska dijagnostika dnevne bolnice opremila bi se u postojećem prostoru

laboratorijskom opremom koja ubrzava i proširuje hematološko-biokemijsku, hematološku, transfuziološku i drugu laboratorijsku dijagnostiku.¹⁹

7.1.2. Požeške bolte

Ukupna vrijednost projekta "Požeške bolte" iznosi 41.116.574 kuna od čega je 33.499.999 kuna financirano iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Projektom se nastoji objediniti kulturno – povijesne, društvene, enološke, gastronomske, prirodne i druge turističke potencijale. Cilj je poboljšati i unaprijediti njihovu kvalitetu i brend turističkog potencijala.

Grad Požega projekt je prijavio u sklopu Poziva na dostavu projektnih prijedloga „Priprema i provedba Integriranih razvojnih programa temeljenih na obnovi kulturne baštine na području Slavonije, Baranje i Srijema“ kojega je 28. ožujka 2019. godine objavilo Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.- 2020.²⁰

Partneri na projektu su Gradski muzej Požega i Turistička zajednica grada Požege. Primaran naglasak je na unapređenju osnovne infrastrukture i postavljanje stalnog postava Gradskog muzeja Požega koji predstavlja centralno mjesto promocije kulturno-povijesne baštine grada uz opremanje Centra za posjetitelje "Požeška kuća" kao početnog mjesta od kojeg cijela turistička priča počinje. Razdoblje provedbe projekta je od 15. svibnja 2019. godine do 15. siječnja 2022. godine.²¹

¹⁹ <http://zajednodozdravlja.pozeska-bolnica.hr/oprojektu/> (pristupljeno 25.svibnja 2020.)

²⁰ <https://pozega.hr/index.php/novosti-pozega/item/3428-gradu-pozegi-odobreno-33-5-milijuna-kuna-za-projekt-pozeske-bolte.html> (pristupljeno 25.svibnja 2020.)

²¹ <https://www.glas-slavonije.hr/420969/4/Za-Pozeske-bolte-335-milijuna-kuna> (pristupljeno 25.svibnja 2020.)

7.1.3. Poduzetnički inkubator Požega

Projektom se osniva poduzetnički inkubator u kojem lokalne vlasti, obrazovne institucije, privatni poduzetnici nude poduzetnicima početnicima moderan, modularan poslovni prostor koji se može lako prilagoditi potrebama poduzetnika te niz drugih usluga kao što su edukacije, marketinške usluge, pristup mehanizmima financiranja i dr.²²

Razdoblje trajanja projekta bilo je od 01. rujna 2017. godine do 01. ožujka 2019. godine. Ukupna vrijednost projekta iznosi 18.642.984,00 kuna, a od toga je 17.363.220,00 kuna financirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Partneri u projektu bili su Javna ustanova Regionalni koordinator razvoja Požeško-slavonske županije i Grad Kutjevo, a među suradnicima ističu se Veleučilište u Požegi, Tehnička škola Požega, Ekonomska škola Požega, Obrtnička škola Požega, Poljoprivredno-prehrambena škola Požega te Općina Velika.

Ciljevi projekta jesu da poduzetnici i ulagači imaju na raspolaganju modernu i sigurnu poslovnu infrastrukturu za započinjanje i testiranje inovativnih poslovnih ideja i aktivnosti prije izlaska na tržište. Pruža se efikasna institucionalna podrška u fazi inkubacije. Glavne aktivnosti projekta jesu izgradnja zgrade Poduzetničkog inkubatora, opremanje zgrade Poduzetničkog inkubatora, informiranje javnosti o projektu te promidžba.

Među ciljanim skupinama projekta su poduzetnici početnici, postojeći poduzetnici, putujući poduzetnici, investitori, gosti, zaposleni u obrazovnim institucijama i drugim partnerskim organizacijama koje ne rade na razvoju poduzetništva, studenti, učenici završenih razreda srednjih škola.²³

²² http://www.panora.hr/projekti/eu_psz (pristupljeno 25.svibnja 2020.)

²³ <http://www.pip.com.hr/> (pristupljeno 25.svibnja 2020.)

7.2. Najznačajniji investicijski projekti u Istarskoj županiji financirani iz fondova Europske unije

7.2.1. Županijski centar za gospodarenje otpadom Kaštijun

Županijski centar za gospodarenje otpadom Kaštijun sastoji se od modernog postrojenja za mehaničko-biološku obradu i odlagališnih ploha (bioreaktorska odlagališta). Analizom okolišnih, ekonomskih, tehnoloških parametara i hidrogeoloških istraživanja za izgradnju ŽCGO-a odabrana je lokacija Kaštijun kraj Pule. Ukupna vrijednost projekta iznosi 35.070.892,00 € od čega je od strane Europske unije, koja je odobrila i nadzirala, sufinanciran bespovratnim sredstvima u iznosu preko 27 milijuna eura, odnosno preko 77 % ukupne vrijednosti. Projekt je proveden u razdoblju od veljače 2011. godine do lipnja 2015. godine.²⁴

Izgradnjom Županijskog centra za gospodarenje otpadom na Kaštijunu projekt je postao jedan od značajnih infrastrukturnih projekata u Istarskoj županiji. Uspostavom novog, modernog sustava gospodarenja otpadom i njegovom obradom po najvećim europskim standardima te njegovim energetske iskoristavanjem postaje jedna od vodećih regija u Hrvatskoj u gospodarenju otpadom.²⁵

Rezultati projekta bili su:²⁶

- izgradnja centra za gospodarenje otpadom,
- uspostava integriranog sustava gospodarenja otpadom u Istarskoj županiji,
- čišći okoliš u zajednici,
- zdraviji uvjeti života,
- odvojeno prikupljanje i recikliranje otpada od strane zajednice i poduzeća za zbrinjavanje otpada,
- jačanje svijesti o važnosti očuvanja okoliša,
- smanjenje količina procjednih voda i njihova obrada,

²⁴ <https://www.pula.hr/hr/rad-gradske-uprave/projekti/realizirani-projekti/izgradjen-zcgo-kastijun/> (pristupljeno 29. svibnja 2020.)

²⁵ http://www.istra-europa.eu/uploads/files/EUprojekti_booklet_hr.pdf (pristupljeno 29. svibnja 2020.)

²⁶ http://www.istra-europa.eu/uploads/files/EUprojekti_booklet_hr.pdf (pristupljeno 29. svibnja 2020.)

- otvaranje novih radnih mjesta,
- bolja i kvalitetnija komunalna usluga za lokalne tvrtke i poduzetnike
- da lokalna područja budu privlačnija investitorima i posjetiteljima.

7.2.2. Projekt Poreč

Projekt Poreč jedan je od najvećih projekata u vodnogospodarskom sektoru na ovim prostorima koji se sufinancira sredstvima europskih fondova. Odobren je za sufinanciranje sredstvima EU-a 1. srpnja 2013. godine. Projekt obuhvaća pet ugovora i prvobitno je pripreman za financiranje kroz programsko razdoblje 2007. – 2013., a potom je omogućeno faziranje projekata koji su u tijeku, odnosno projekt je podijeljen na faze za potrebe financiranja kroz dva programska razdoblja (prva faza 2007. – 2013. i druga faza 2014. – 2020.) radi nesmetane realizacije i nakon 31.12.2016.godine, a što je bio kraj razdoblja prihvatljivosti izdataka prve faze.

Ukupna vrijednost projekta iznosi 501.218.004,00 HRK od čega EU sufinanciranje iznosi 370.938.227,58 HRK (74%), a nacionalna komponenta 130.279.776,42 HRK (26%). Nacionalni dio sufinanciranja osiguran je sredstvima jedinica lokalne samouprave, sredstvima Hrvatskih voda i sredstvima Državnog proračuna u jednakom udjelu. Trajanje projekta odnosi se na razdoblje od prosinca 2014. godine do prosinca 2023. godine.²⁷

²⁷ <http://odvodnjaporec.hr/projekti/projekt-porec/> (pristupljeno 29.svibnja 2020.)

Ciljevi projekta jesu: ²⁸

- stvoriti pretpostavke dugoročne zaštite okoliša radi daljnjeg razvoja turističkog gospodarstva i podizanja kvalitete života domaćeg stanovništva,
- iznaći najmodernija tehnička rješenja u obradi otpadnih voda koja su u stanju pratiti velike oscilacije sezonskog dotoka otpadnih voda,
- primijeniti tehnološka rješenja koja će omogućiti ponovno korištenje pročišćene vode i obrađenog mulja,
- eliminirati mogućnost zagađenja podzemnih voda kao posljedicu infiltracije kanalizacijskih voda iz septičkih jama
- postići usklađenost sa EU Direktivama.

7.2.3. Opća bolnica Pula

Projekt je poznat pod nazivom „Ulaganje u dnevnu bolnicu i jednodnevnu kirurgiju Opće bolnice Pula“ u okviru Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.“ Sufinanciranje iz Europskog fonda za regionalni razvoj zahvaljujući uspješnoj prijavi na natječaj Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU „Poboljšanje isplativosti i pristupa dnevnim bolnicama i/ili dnevnim kirurgijama“. Ukupna vrijednost projekta iznosi 85.490.022,68 kuna dok je iz Europskog fonda za regionalni razvoj projektu dodijeljeno 38.461.617,10 kuna bespovratnih sredstva u 100%-tnom iznosu. Razdoblje provedbe projekta je 27 mjeseci, odnosno od 2. ožujka 2016. godine do 2. lipnja 2018. godine. ²⁹

²⁸ <http://odvodnjaporec.hr/projekti/projekt-porec/> (pristupljeno 29. svibnja 2020.)

²⁹ <http://euprojekt.obpula.hr/> (pristupljeno 29. svibnja 2020.)

Ciljevi projekta su: ³⁰

- pridonijeti povećanju učinkovitosti, isplativosti i održivosti zdravstvenog sustava u RH kroz povećanje dostupnosti i učinkovitosti dnevne bolnice i jednodnevne kirurgije u Općoj bolnici Pula,
- smanjenje lista čekanja, broja dana bolovanja, a indirektno povećanje ekonomske koristi,
- smanjenje akutne bolničke skrbi što je ujedno i jedna od ključnih mjera definiranih u Nacionalnom planu razvoja kliničkih bolničkih centara, kliničkih bolnica, klinika i općih bolnica u Republici Hrvatskoj kroz smanjenje broja prijema na akutne bolničke odjele za 10%,
- povećanje produktivnosti bolnice, efikasnija obrada objedinjavanjem više dijagnostičkih postupaka u jednom danu i povećanje protočnosti pacijenata unapređenjem i optimizacijom rada.

³⁰ <http://euprojekt.obpula.hr/> (pristupljeno 29.svibnja 2020.)

8. POVEZANOST POŽEŠKO – SLAVONSKE I ISTARSKÉ ŽUPANIJE – PRIMJERI SURADNJE

8.1. Povezivanje slavonskih i istarskih proizvođača

Kako Istra nema dovoljan broj svinja te sirovina za proizvodnju istarskog pršuta, pokušala je pregovarati i postići dogovor sa slavonskim proizvođačima od kojih bi uvozila svinjsko meso jer su Slavonci ponudili visoko kvalitetnu sirovinu po prihvatljivoj cijeni. U 2016. godini Istarska županija je u suradnji s četiri slavonske županije, među kojima je i Požeško – slavonska, pokrenula inicijativu za osnivanjem Proizvođačke organizacije za svinjogojstvo. Cilj organizacije je povezati uzgajivače svinja te prerađivače svinjskog mesa kako bi se u konačnici proizvodio istarski pršut i slavonski kulen.

Kao jedan zaživjeli primjer suradnje može se navesti dogovor poljoprivrednog Agroklastera Čista priroda d.o.o. iz Osijeka pod brendom Slavona s Udrugom proizvođača istarskog pršuta Pazin koji su u 2018. godini započeli suradnju. Slavona će osigurati uzgoj 5.000 tovljenika godišnje od kojih će se proizvoditi 10.000 komada istarskog pršuta. Organizirana je organska proizvodnja i uzgoj crnih svinja fajferica i bijelih križanaca kako bi istarski pršut ostao poznata i zaštićena delicija s certifikatom izvornosti.

Zajednička suradnja Slavonije i Istre predstavlja konkretnu suradnju utemeljenu na visokim standardima i kvalitetnim konkurentskim proizvodima. Time bi se potakla domaća proizvodnja u slavonskim selima koja se uoči gospodarske krize smanjila, a uz to sve je manje i Obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava. Prednost koju Slavonija može istaknuti su potpuno prirodni preduvjeti za kvalitetan uzgoj svinja te njihove ishrane bez dodataka primjesa. S druge strane, Istra ima mogućnost uvoza slavonskih sirovina kako bi i dalje zadržala kvalitetu i autohtonost istarskog pršuta kao poznatog brenda.

8.2. Suradnja Hrvatskih duhana d.d. i Tvornice duhana Rovinj u okviru British American Tobacco grupe

Tvrtka Hrvatski duhani d.d. sa sjedištem u Virovitici posluje u okviru British American Tobacco grupe te otkupljuje duhan od slavonskih proizvođača. Među proizvodnim područjima ističe se grad Kutjevo koji se nalazi u Požeško – slavonskoj županiji. Otkupljeni duhan od kooperanata iz Slavonije odvozi se u Kanfanar gdje se prerađuje u krajnji proizvod.

Uz uvođenje visokih BAT-ovih standarda u Hrvatskim duhanima, značajno je napredovala duhanska proizvodnja. Na takav način pomaže se Obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima postići stabilnost i uspješnost poslovanja uz osiguravanje otkupa. Otkako je BAT tržišnom akvizicijom postao vlasnik Hrvatskih duhana, uložena su značajna sredstva u uzgoj duhana, tehnologiju prerade, infrastrukturu skladištenja te obrazovanje zaposlenika. Takva ulaganja bila su presudna za postizanje standarda svjetske razine i stoga su nesumnjivo povećala reputaciju Hrvatskih duhana u globalnom kontekstu. Hrvatski duhani kontinuirano investiraju u proizvodnju duhana u Hrvatskoj i proizvođačima osiguravaju stabilno okruženje za proizvodnju, a globalni sustav BAT-a omogućava otkup svih količina proizvedenog duhana.³¹

Ovim primjerom može se vidjeti dobra suradnja u kojoj se povezuju Slavonija i Istra s ciljem postizanja vrhunske i kvalitetne proizvodnje na slavonskim poljima te u konačnici gotovog proizvoda u tehnički opremljenoj i moderniziranoj tvornici sa sjedištem na istarskom području. Nažalost, u zadnje vrijeme su sve češće glasine o gašenju proizvodnje u Kanfanaru te je ta vijest zabrinula kako radnike iz Kanfanara tako i radnike u Kutjevu, ali i 400 OPG-a i njihovih obitelji koji proizvode duhan za preradu.

³¹ <https://www.agrobiz.hr/agrovijesti/hrvatski-duhani-sklopili-suradnju-s-globalnom-tvrtkom-aoi-13994>
(pristupljeno 14.06.2020.)

8.3. Primjer moguće suradnje poduzeća Spin Valis d.d. s istarskim brodogradilištem Tehnomont d.d.

Spin Valis d.d. je tvornica namještaja sa sjedištem u gradu Požegi. Prvenstveno proizvodi masivni drveni namještaj od bukve i hrasta koji jamče visoku kvalitetu. Poznata je po tome što ulaže sredstva u proizvodnju zdravog i ekološki prihvatljivog namještaja što opravdava proizvodnjom eko-namještaja raskošne ljepote.

Tehnomont d.d. je tvrtka za proizvodnju brodova sa sjedištem u gradu Puli. Kao najznačajnije proizvode ističe turističke, vatrogasne te ribarske brodove za široko svjetsko tržište. Osim toga, ističe se i u remontu i rekonstrukciji postojećih brodova.

Kao jedan izgledni primjer suradnje Požeško – slavonske i Istarske županije između poduzeća Spin Valis d.d. i Tehnomont d.d. moguće je postići dogovor prema kojemu bi Spin Valis proizvodio drveni namještaj po mjeri kojeg bi Tehnomont ugrađivao u svoje brodove. Na takav način bi se postigla vrhunska kvaliteta prvenstveno zbog kvalitetnog namještaja od hrasta i bukve po kojemu se ističe požeška tvrtka, a zatim bi se takvi brodovi prepoznali kao jedinstveni hrvatski proizvod.

8.4. Primjer moguće suradnje Destilerije Šimić i istarskih uzgajivača smokava

Destilerija Šimić je obiteljski obrt sa sjedištem u gradu Požegi. Poznata je po proizvodnji kvalitetne voćne rakije i likera. Kvalitetu opravdava 100 %-tnim prirodnim sastojcima bez umjetnih boja, sladila i pojačivača okusa. Među rakijama koje proizvodi ističu se viljamovka, jabukovača te šljivovica, a kao novi proizvod postoji mogućnost proizvodnje rakije od smokve.

Kako slavonska klima nije pogodna za uzgoj smokve, dok je istarska klima i podneblje idealno za njezin uzgoj, može se pokrenuti suradnja Slavonije i Istre na način da Destilerija Šimić iz Požeško – slavonske županije postigne dogovor s istarskim uzgajivačima smokava od kojih bi ih otkupljivala te tako proširila svoju vrhunsku ponudu proizvoda na rakiju i liker od smokava.

9. ZAKLJUČAK

Na temelju analiziranih podataka i provedenih usporedbi, može se zaključiti kako postoje značajne razlike u investicijama i investicijskim potencijalima Požeško – slavonske i Istarske županije. Požeško – slavonska županija po svom okruženju ističe poljoprivredu i prerađivačku industriju kao značajnije grane, no važno je istaknuti kako postoje i brojne mogućnosti razvoja rekreacijskog, kulturnog, vjerskog i ruralnog turizma. S druge strane, Istarska je županija najpoznatija po turističkim sadržajima i pružanju smještaja, no ulaže velika sredstva u mnoge djelatnosti.

U razdoblju od 2011. do 2013. godine na temelju usporedbe investicija prema NKD-u 2007., uočilo se kako je u Požeško – slavonskoj županiji iznos investicija povećan u većini djelatnosti, a među najznačajnijima je porast investicija u prerađivačkoj industriji, u opskrbi električnom energijom i vodom te u građevinarstvu, dok je pad zabilježen u poljoprivredi te u trgovini na veliko i malo. U Istarskoj županiji najveće povećanje ostvarenih investicija uočeno je u opskrbi električnom energijom i vodom te u djelatnostima pružanja smještaja, a najznačajnija smanjenja jesu u građevinarstvu te u trgovini na veliko i malo.

U razdoblju od 2014. do 2018. godine na temelju usporedbe investicija prema lokaciji investicijskih objekata i sjedištu investitora, primjećuje se kako je i u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji iznos investicija prema lokaciji objekata veći u odnosu na investicije prema sjedištu investitora. Prema tome, može se reći kako je u obje županije prisutan veći udio stranih ulagača izvan njihovog područja koji u njih ulažu, dok je nešto manji broj domaćih ulagača koji ulažu kako u svojoj, tako i u ostalim županijama. S obzirom na usporedbu s Požeško – slavonskom županijom, može se zaključiti kako je jačina istarskih investitora na zavidnom nivou u odnosu na razliku u uložnim iznosima požeško-slavonskih investitora.

Iako dosta različite, obje županije imaju komparativne prednosti koje se mogu iskoristiti na način da se pokuša uspostaviti suradnja između županija u kojoj bi Slavonija i Istra pružile svoje prednosti i potencijale. Takva suradnja bi bila poželjna za obje županije jer će pridonijeti boljoj ekonomskoj situaciji, novim radnim mjestima kao i jačanju snage i konkurentnosti u odnosu na okruženje.

LITERATURA

Knjige:

1. Vojnić, D., *Investicije i društvena reprodukcija*, Ekonomski institut Zagreb, 1977.

Internet izvori:

1. Agrobiz; dostupno na:

<https://www.agrobiz.hr/agrovijesti/hrvatski-duhani-sklopili-suradnju-s-globalnom-tvrtkom-aoi-13994>

2. Bruto i neto ulaganja; dostupno na:

<https://hr.recrutement-basicsystem.com/3980897-gross-and-net-investment>

3. Destilerija Šimić; dostupno na:

<https://www.destilerijasimic.com/proizvodi>

4. EU projekti u Istri; dostupno na:

http://www.istra-europa.eu/uploads/files/EUprojekti_booklet_hr.pdf

5. EU projekt Opća bolnica Pula; dostupno na:

http://euprojekt.obpula.hr/Europski_strukturni_i_investicijski_fondovi; dostupno na:
<https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020>

6. Financijske i realne investicije; dostupno na:

<https://proleksis.lzmk.hr/20638/>

7. Glas Slavonije, dostupno na:

<https://www.glas-slavonije.hr/420969/4/Za-Pozeske-bolte-335-milijuna-kuna> ;
<http://www.glas-slavonije.hr/299358/7/Povezuju-se-slavonski-i-istarski-proizvodjaci>

8. Grad Požega, dostupno na:

<https://pozega.hr/index.php/novosti-pozega/item/3428-gradu-pozegi-odobreno-33-5-milijuna-kuna-za-projekt-pozeske-bolte.html>

9. Grad Pula; dostupno na:

<https://www.pula.hr/hr/rad-gradske-uprave/projekti/realizirani-projekti/izgradjen-zcgo-kastijun/>

10. Investicije; dostupno na:
<http://www.efos.unios.hr/investigije/wp-content/uploads/sites/111/2013/04/INVESTICIJE.pdf>
11. Investicije; dostupno na:
<https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=27720>
12. Investicije u 2011. ; dostupno na:
https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2013/SI-1507.pdf
13. Investicije u 2012. ; dostupno na:
https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2014/SI-1531.pdf
14. Investicije u 2013. ; dostupno na:
https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2015/SI-1554.pdf
15. Investicije u 2014. ; dostupno na:
https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2015/12-02-01_01_2015.htm
16. Investicije u 2015. ; dostupno na:
https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2016/12-02-01_01_2016.htm
17. Investicije u 2016. ; dostupno na:
https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2017/12-02-01_01_2017.htm
18. Investicije u 2017. ; dostupno na:
https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2018/12-02-01_01_2018.htm
19. Investicije u 2018. ; dostupno na:
<https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/>
20. Iskorištenost EU fondova po županijama; dostupno na:
<https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages/Vijesti%20-%20dokumenti/Iskori%C5%A1tenost%20EU%20fondova%20po%20%C5%BEupanijama.pdf>
21. Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007. ; dostupno na:
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_06_58_1870.html
22. Odvodnja Poreč; dostupno na:
<http://odvodnjaporec.hr/projekti/projekt-porec/>
23. Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. ; dostupno na:
<https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/op-ucinkoviti-ljudski-potencijali-2014-2020/>

24. Operativni program za pomorstvo i ribarstvo; dostupno na:
<https://euribarstvo.hr/operativni-program-za-pomorstvo-i-ribarstvo-rh-za-programsko-razdoblje-2014-2020/>
25. Osnovni statistički pokazatelji i investicijsko okruženje županija; dostupno na:
<https://www.hgk.hr/documents/analiza-zupanija-2019-web5e1da0dbdae42.pdf>
26. Poduzetnički inkubator Požega; dostupno na: <http://www.pip.com.hr/>
27. Poslovni.hr; dostupno na:
<https://www.poslovni.hr/hrvatska/slavonske-fajferice-i-krizanci-spasavaju-istarske-prsute-337532>
28. Program ruralnog razvoja 2014. – 2020. ; dostupno na:
<http://arhiva.strukturnifondovi.hr/program-ruralnog-razvoja-2014-2020>
29. Projekt Zajedno do zdravlja; dostupno na:
<http://zajednodozdravlja.pozeska-bolnica.hr/oprojektu/>
30. Regionalni koordinator razvoja Požeško – slavonske županije; dostupno na:
http://www.panora.hr/projekti/eu_psz
31. Spin Valis d.d. ; dostupno na: <http://www.spinvalis.hr/o-nama/>
32. Tehnomont d.d. ; dostupno na:
http://www.tehnomont.hr/index/hr/cms_staticke_list/111/o_nama/

POPIS TABLICA

Popis tablica:

Tablica 1. Statistički podaci Požeško – slavonske županije	9
Tablica 2. Statistički podaci Istarske županije	12
Tablica 3. Ostvarene investicije u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema lokaciji investicijskih objekata i namjeni sukladno djelatnostima NKD-a 2007. 2011. godine u tisućama kuna	15
Tablica 4. Ostvarene investicije u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema lokaciji investicijskih objekata i namjeni sukladno djelatnostima NKD-a 2007. 2012. godine u tisućama kuna	18
Tablica 5. Ostvarene investicije u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema lokaciji investicijskih objekata i namjeni sukladno djelatnostima NKD-a 2007. 2013. godine u tisućama kuna	20
Tablica 6. Bruto investicije u Požeško – slavonskoj županiji i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema lokaciji investicijskih objekata i vrstama imovine 2014. godine u tisućama kuna	23
Tablica 7. Bruto investicije u Požeško – slavonskoj županiji i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema sjedištu investitora 2014. godine u tisućama kuna	25
Tablica 8. Bruto investicije u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema lokaciji investicijskih objekata i vrstama imovine 2015. godine u tisućama kuna	27
Tablica 9. Bruto investicije u Požeško – slavonskoj županiji i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema sjedištu investitora 2015. godine u tisućama kuna	29
Tablica 10. Bruto investicije u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji dugotrajnu imovinu prema lokaciji investicijskih objekata i vrstama imovine 2016. godine u tisućama kuna	31
Tablica 11. Bruto investicije u Požeško – slavonskoj županiji i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema sjedištu investitora 2015. godine u tisućama kuna	33

Tablica 12. Bruto investicije u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema lokaciji investicijskih objekata i vrstama imovine 2017. godine u tisućama kuna	35
Tablica 13. Bruto investicije u Požeško – slavonskoj županiji i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema sjedištu investitora 2017. godine u tisućama kuna	36
Tablica 14. Bruto investicije u Požeško – slavonskoj i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema lokaciji investicijskih objekata i vrstama imovine 2018. godine u tisućama kuna	38
Tablica 15. Bruto investicije u Požeško – slavonskoj županiji i Istarskoj županiji u dugotrajnu imovinu prema sjedištu investitora 2018. godine u tisućama kuna	39
Tablica 16. Iznos ugovorenih bespovratnih sredstava u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija u Požeško – slavonskoj županiji u razdoblju od 2017. do 2019. godine	43
Tablica 17. Iznos ugovorenih bespovratnih sredstava u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija u Istarskoj županiji u razdoblju od 2017. do 2019. godine	44
Tablica 18. Iznos ugovorenih bespovratnih sredstava u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali u Požeško – slavonskoj županiji u razdoblju od 2017. do 2019. godine	46
Tablica 19. Iznos ugovorenih bespovratnih sredstava u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali u Istarskoj županiji u razdoblju od 2017. do 2019. godine	47
Tablica 20. Iznos ugovorenih bespovratnih sredstava u okviru Programa ruralnog razvoja u Požeško – slavonskoj županiji u razdoblju od 2017. do 2019. godine	48
Tablica 21. Iznos ugovorenih bespovratnih sredstava u okviru Programa ruralnog razvoja u Istarskoj županiji u razdoblju od 2017. do 2019. godine	49
Tablica 22. Iznos ugovorenih bespovratnih sredstava u okviru Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo u Požeško – slavonskoj županiji u razdoblju od 2017. do 2019. godine	51

Tablica 23. Iznos ugovorenih bespovratnih sredstava u okviru Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo u Istarskoj županiji u razdoblju od 2017. do 2019. godine	52

Popis grafikona:

Grafikon 1. Najvažnije gospodarske grane u % BDP-a u Požeško – slavonskoj županiji 2016. godine	10
Grafikon 2. Najvažnije gospodarske grane u % BDP-a u Istarskoj županiji 2016. godine	13

SAŽETAK

Usporedba investicija i investicijskih potencijala Požeško – slavonske i Istarske županije

Cilj rada je usporediti ostvarene investicije između Požeško – slavonske i Istarske županije. U radu se definira sam pojam investicija te su navedene vrste investicija. Prikazani su opći statistički podaci o navedenim županijama, njihovo investicijsko okružje te najvažnije gospodarske grane. Provedena je analiza i usporedba na temelju podataka o strukturi investicija prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. u razdoblju od 2011. do 2013. godine. Osim toga, županije su uspoređene i na temelju ostvarenih investicija prema lokaciji investicijskih objekata i sjedištu investitora u razdoblju od 2014. do 2018. godine. Zatim slijedi usporedba iskorištenosti Europskih strukturnih i investicijskih projekata koje su Požeško – slavonska i Istarska županija ugovorile s Europskom unijom u razdoblju od 2017. do 2019. godine. U radu se spominju najznačajniji investicijski projekti na području Požeško – slavonske i Istarske županije koji su financirani iz fondova Europske unije. U predzadnjem poglavlju govori se o povezanosti županija na temelju već zaživjelih primjera suradnje te nekoliko mogućih primjera u budućnosti na prijedlog autorice. I na kraju, u posljednjem poglavlju, iznosi se zaključak na temelju usporedbe analiziranih podataka o investicijama i potencijalima između Požeško – slavonske i Istarske županije te se iznosi vlastito mišljenje autorice.

Ključne riječi: investicije, potencijali, Požeško – slavonska županija, Istarska županija, ESI fondovi, usporedba, suradnja, povezanost

SUMMARY

Comparison of investments and investment potentials of the Požega - Slavonia county and Istria county

The aim of this paper is to compare the realized investments between Požega - Slavonia and Istria county. The paper defines the concept of investment and lists the types of investment. General statistical data on the mentioned counties, their investment environment and the most important economic branches are presented. An analysis and comparison was performed based on data on the structure of investments according to the National Classification of Activities 2007 in the period from 2011 to 2013. In addition, the counties were compared on the basis of realized investments according to the location of investment facilities and the seat of investors in the period from 2014 to 2018. This is followed by a comparison of the utilization of European structural and investment projects that the Požega-Slavonia and Istria county have contracted with the European Union in the period from 2017 to 2019. The paper mentions the most significant investment projects in the Požega - Slavonia and Istria county that are financed from European Union funds. The penultimate chapter discusses the connection of counties on the basis of already established examples of cooperation and several possible examples in the future at the suggestion of the author. Finally, in the last chapter, a conclusion is presented based on a comparison of the analyzed data on investments and potentials between Požega - Slavonia and Istria counties, and the author 's own opinion is presented.

Key words: investments, potentials, Požega - Slavonia County, Istria County, ESI funds, comparison, cooperation, connection